PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENSKEGA NARODA ZA TRŽAŠKO OZEMLJE

Leto VI - Štev. 26 (1714) Poštnina plačana v gotovini Spedizione in abbon. post. 1. gr. TRST, četrtek 1. februarja 1951 Cena 15 lir

Našim čitateljem!

Z namenom, da bi se čim več naših čitateljev redno naročilo na naš dnevnik in da bi se slovenska tiskana beseda čim bolj razširila med tržaškimi Slovenci, je uprava «Primorskega dnevnika» sklenila darovati vsakomur,

kdor vplača do konca meseca februarja CELOLETNO NAROČNINO na naš dnevnik (2.600 lir) — znano miniaturno izdajo

PRESERNOVIH «POEZIJ».

Kdor pa do konca februarja pridobi TRI NOVE NAROČNIKE, prejme brezplačno najnovejšo povest

FR. BEVKA «OBRAČUN»,

vezano v platno ali pa katero koli novejše delo slovenskega slovstva iste vrednosti.

UPRAVA «PRIMORSKEGA DNEVNIKA»

PO AIREYU - TUDI SFORZA

Po izjavah generala Aireya, se je včeraj oglasil o tržaškem vprašanju na seji zunanjepolitične komisije rimskega parlamenta grof Sforza. Pobudo sta mu dala bivši fašist in ravnatelj rimske «l'Unità» Pietro Ingrao ter kominformovski socialist Pietro Nenni, ki je govoril o «kršitvi mednarodnega prava v coni B», pri čemer je pozabil povedati, da se krši s postopanjem z beneškimi Slovenci ne samo mednarodno pravo, temveč tudi italijanska ustava.

Sforza je seveda takoj z obema rokama zagrabil za Aireyeve izjave v «Neue Zürcher Zeitung». Dejal je še, da je preveč naraven «zavezniški občutek spričo izpremenjenega politično-vojaškega položaja, naj se namreč Italija in Jugoslavija direktno sporazumeta». Glede pravega političnega in teritorialnega sporazuma pa je grof Sforza dejal, da je «bolje za sedaj ustvariti ozračje dobrega sosedstva in ne načenjati takoj vprašanj, za katera mednarodni položaj ni zrel».

Glede časopisnih vesti, o tem, da je zelo možno, da bo ZSSR dala v kratkem pristanek na tristransko izjavo o priključitvi Trsta k Italiji, je grofa Sforzo vprašal poslanec Donati (izvoljen na Nennijevi listi), kakšno bi bilo v tem primeru stališče italijanske vlade. Grof Sforza je odgovoril:

«Gre za inozemske časopisne vesti, ki so prišle v Italijo in italijanska vlada ni niti direktno niti indirektno z njimi seznanjena.» Glede stališča italijanske vlade v primeru, da bi se to zgodilo, je Sforza dejal: «Zdi se mi odveč zagotoviti, da ne more biti nobena sodba glede katerega koli predloga kakršne koli vrste in s katere koli strani naj prihaja, izrečena prej kot po zreli proučitvi in v vsakem primeru ne prej kot pridejo predlogi sami po normalni diplomatski poti.»

Kot smo že včeraj v razpravljanju o najnovejšem Aireyevem pogrevanju tristranske izjave o priključitvi Tržaškega ozemlja k Italiji povedali, gre brez dvoma za začetek volivne propagande, v kateri vrhovni vojaški komandant cone A kot predlanskim tudi letos odkrito podpira nosilce italijanske imperialistične politike v Trstu — tržaške italijanske nacionalistične stranke. In če je takemu podpiranju dal včeraj Sforza le še eno roko», je vsekakor več kot naravno. Dejali bi: celò malo prepozno, saj ga je gen. Airey tako rekoč za dva dni prehitel. Glede sporazumne rešitve sta si z generalom tudi edina — «na podlagi priključitve Tržaškega ozemlja k Italiji.» Sforza dodaja le, da ni mednarodna situacija zrela zanj.

Mi pa pravimo, da mednarodna situacija za dosego takega sporazuma, kjer mora ena stranka dati vse, druga pa vse dobiti, ni nikakršen sporazum in za takšen sporazum mednarodna situacija ne bo nikdar zrela!

Tudi mi smo za sporazum! Toda ne za sporazum na podlagi zadovoljitve pohlepa iredentističnih propagatorjev italijanskega beraškega imperializma! Še več! Mi nismo samo za sporazum, temveč tudi za bratstvo med prizadetimi narodi! Takšen sporazum in takšno bratstvo pa je mogoče doseči le na podlagi zadovoljitve objektivno ocenjenih pravičnih zahtev obeh strank. Zato je mogoče sporazum in bratstvo doseči le na podlagi obstoječe dejanske, stoletja nepremaknjene in nepremakljive narodnostne meje med obema narodoma, meje, ki seveda ne poteka ob reki Mirni, niti ne reže na pol hrvaških in slovenskih istrskih vasi od Biloslava preko Zabavelj, Ospa, Gročane, Gropade, Repentabora, Medje vasi ter Stivana, temveč poteka ob zapadnih mejnikih najzapadnejših beneških slovenskih vasi, do katerih se razteže strnjeno narodnostno slovensko ozemlje!

Zelo je verjetno, da za takšen sporazum danes razmere še niso zrele in da tudi ne bodo zrele, dokler bodo sedeli na vladi predstavniki italijanskega imperializma ali pa dokler se vladni rimski krogi imperialistični zahtevi po naši zemlji ne bodo dokončno odrekli. Iz Sforzove izjave vidimo, da se je niso. Zato bomo s sporazumom počakali tudi mi.

Glede vesti o morebitnem bodočem ruskem pristanku na tristransko noto o priključitvi *Tržaškega ozemlja k Italiji pa pravimo: Brez nič — ni nič. V našem dnevniku smo že objavili članek, iz katerega se je videlo, da so pred tremi leti iz volivno-propagandističnih razlogov s tisto znamenito tristransko noto Američani prehiteli Ruse čim so izvedeli, da nameravajo slednji predlagati priključitev Trsta k Italiji. Položaj kominformovske partije od leta 1948 pa do danes ni boljši, temveč precej slabši. Najnovejši udarec kominformistom sta zadala poslanca Magnani in Cucchi. Zato ni neverjetno, da bi se prav spričo tega dogodka ZSSR odločila dati kominformistom v Italiji injekcijo kisika v obliki pristanka na tristransko izjavo.*

S tem bi pač dokazala — na Tržačanom zelo jasen način — «doslednost» svoje politike. Zato se ne bi prav nič začudili, če bi do tega prišlo.

Ali bosta tudi potem «Demokracija» in «Delo» še pisarila, da «prodajamo Trst Italiji»?

Danes se sestane glavna skupščina OZN

Politični odbor je zavrnil resolucijo dvanajstih in sprejel ameriško resolucijo, ki označuje LR Kitajsko za napadalko - Varnostni svet zbrisal korejsko vprašanje z dnevnega reda - Benegal Rau ne bo v novi komisiji za dobre usluge - Izglasovanje ameriške resolucije je znova poslabšalo položaj prav v trenutku, ko je napetost popustila

LAKE SUCCESS, 31. — Politični odbor OZN je odobril ameriško resolucijo, ki obsoja LR Kitajsko kot napadalko na Koreji, zavrnil pa je resolucijo dvanajstih arabskih in azijskih držav, ki jo je predlagala konferenco sedmih za rešitev vprašanj Daljnega vzhoda.

Pri glasovanju o celotni ameriški resoluciji je zanjo glasovalo 44 delegatov, proti 7, vzdržalo pa se jih je 8 (Saudova Arabija se ni udeležila glasovanja). Vzdržale so se Afganistan, Egipt, Indonezija, Pakistan, Švedska, Sirija, Jugoslavija in Jemen.

Politični odbor nato je zavrnil vse točke resolucije dvanajstih. Izid glasovanja o treh posameznih točkah je sledeči: 18 glasov proti 27 in 14 vzdržanih, 14 proti 32 in 14 vzdržanih ter 17 proti 28 in 13 vzdržanih.

Še pred glasovanjem resolucije dvanajstih je indijskih delegat Benegal Rau še poslednjič pozval odbor, naj glasuje za to resolucijo. «Svet mora vedeti», je dejal, «da smo Azijci, ko je svet šel pogubi naproti, napravili vse, kar je bilo v naši moči, da to preprečimo.

Pri glasovanju o arabsko-azijski resoluciji je Jugoslavija glasovala skupno z dvanajstimi državami za vse točke resolucije.

Resolucija ugotavlja v uvodu, da vlada LR Kitajske ni sprejela predlogov OZN za prenehanje sovražnosti na Koreji in da njene oborožene sile še nadalje vršijo obsežne napade proti silam OZN na Koreji. Zato vlada LR Kitajske, s tem da daje neposredno pomoč in podporo tistim, ki so že izvršili napad na Koreji in s tem, da nastopa proti silam OZN, vrši sama napad na Koreji.

Nato poziva vlado LR Kitajske, naj njene sile in državljani napravijo konec sovražnosti proti silam OZN in naj se umaknejo s Koreje.

Dalje zahteva, naj komisija, ki bi jo sestavljali člani odbora za kolektivne ukrepe, takoj prouči nadaljnje ukrepe proti temu napadu in naj o tem poroča glavni skupščini.

Določa dalje, da je odbor pooblaščen prekiniti sestavljanje svojega poročila, če bo posredovalni odbor OZN poročal, da so njegovi napori dali zadovoljive uspehe.

Končno poudarja, da je politika OZN teži po prenehanju sovražnosti na Koreji in da hoče doseči z mirnimi sredstvi smoter OZN na Koreji ter zahteva od predsednika skupščine, naj takoj določi dve osebi, ki bosta skupno z njim v ta namen nudila svoje dobre usluge vsakikrat, ko se bo nudila ugodna prilika.

Ameriška resolucija je dobila več kot dvotretjinsko večino. Potrebno pa je, da to večino dobi tudi v glavni skupščini, da postane izvršljiva.

Medtem se je danes sestal Varnostni svet na podlagi zahteve britanskega delegata, naj se vprašanje Koreje zbriše z dnevnega reda. Ta formelnost je namreč potrebna, zato da glavna skupščina odobri priporočila političnega odbora.

Ekvadorski delegat, ki je predsedoval seji, je izrekel dobrodošlico brazilskemu, holanskemu in turškemu delegatu, ki so novi člani Varnostnega sveta. Britanski delegat je uradno predložil resolucijo, naj se briše z dnevnega reda korejsko vprašanje. Poudaril je, da ta formelnost ne onemogoča Varnostnemu svetu, da o tem vprašanju lahko znova razpravlja.

Sovjetski delegat je ponovno poudarjal, da je bil vpis korejskega vprašanja na dnevni red nezakonit in da so sklepi Varnostnega sveta o tem vprašanju nezakoniti. Kritiziral je nato vpisanje na dnevni red glavne skupščine vprašanja kitajske intervencije na Koreji in je dejal, da bo glasoval za britanski predlog.

Pri glasovanju je Varnostni svet soglasno sprejel britanski predlog in seja je bila zaključena.

Jutri pa se bo sestala glavna skupščina, da začne razpravo o ameriški resoluciji, ki jo je sprejel politični odbor.

Po končani seji političnega odbora je indijski delegat izjavil novinarjem: «Če bi bila resolucija dvanajstih sprejeta, bi lahko dosegli prenehanje sovražnosti v 24 urah, morda tudi prej. Dejal je dalje, da se je večina izrekla za ameriško resolucijo šele potem, ko je Velika Britanija odločno zahtevala, da se v resolucijo vključi libanonski predlog, ki poudarja, da je odbor za kolektivne ukrepe pooblaščen, da odloži predložitev poročila, če bo odbor za dobre usluge sporočil, da pogajanja zadovoljivo napredujejo.

Iz Novega Delhija javljajo, da indijska vlada ne bo sprejela udeležbe v komisiji za dobre usluge, ki jo predvideva ameriška resolucija. V indijskih krogih so zelo razočarani in poudarjajo, da včerajšnji sklep političnega odbora uničuje številne možnosti do pogajanj glede Koreje in Daljnega vzhoda.

Predsednik glavne skupščine je danes zjutraj izjavil, da bi želel, da bi bila v komisiji za dobre usluge še nadalje indijski in kanadski delegat in bi se tako v novih okoliščinah obnovila komisija treh. Vendar pa indijske uradne osebnosti niso še komentirale včerajšnjega glasovanja posebno še, ker je Nehru odsoten iz Novega Delhija. Vendar poudarjajo, da ravno v trenutku, ko je Kitajska pokazala dobro voljo in umaknila svoje čete iz Tibeta ter bila pripravljena pogajati se: prav v trenutku, ko se je zdelo, da je napetost popustila, je včerajšnje glasovanje znova poslabšalo položaj. V Novem Delhiju se bojijo, da so s tem onemogočena nadaljnja pogajanja. Poudarja se tudi, da je Indija znova dvignila svoj glas, da prepreči katastrofo, toda zaman.

Kakor smo že včeraj na kratko javili, je jugoslovanski delegat Bebler pred glasovanjem izjavil med drugim: «Jugoslovanska vlada je mnenja, da je treba vprašanja, ki so nastala zaradi vojne na Koreji, proučevati predvsem s stališča ohranitve miru v Aziji in svetu. Dolžnost Združenih narodov je torej predvsem, da napravijo vse, kar je v njihovi moči, da se korejska vojna lokalizira. Združeni narodi bodo pridobili na politični in moralni moči in miroljubni narodi bodo pridobili na svojem ugledu, če ne bodo opustili naporov za rešitev korejskega spora, kajti če ne bi pristali na pogajanja, bi olajšali delo silam, ki se upirajo utrditvi miru».

Bebler je tudi poudaril, da pojasnila, ki jih je vlada LR Kitajske dala indijskemu poslaniku in britanskemu odpravniku poslov v Pekingu, omogočajo pogajanja. Poudaril je tudi, da bi sprejem resolucije, ki izjavlja da je Kitajska kriva napada, omogočil nalogo tistih, ki želijo zakriti pravi značaj korejske vojne in svojo politiko ki je nasprotna interesom miru na splošno; to pa tembolj, ker bi bila logična posledica tega uvedba sankcij proti LR Kitajski. Poudaril je še, da je Koreja opomin za vse tiste, ki se igrajo z vojno, in da danes ni izolirane vojne ter da se vsaka povzročitev vojne lahko spremeni v svetovno vojno.

Truman zahteva 16.5 milijard novih davkov

Eisenhower poročal predsedniku o svojem potovanju - Stavka železničarjev paralizirala velik del ameriške železniške mreže

WASHINGTON, 31. — General Eisenhower je danes z letalom prišel v Washington. Na letališču ga je sprejel predsednik Truman, ki ga je pridržal na kosilu, da mu poda prvo poročilo o svojem potovanju.

Ko je odšel iz Bele hiše, je Eisenhower novinarjem izjavil, da še vedno upa, da bo njegova misija služila stvari miru in svetovne varnosti.

Poročilo Bele hiše pa javlja, da je Eisenhower podal «poročilo o napredku pri ustanavljanju enotne evropske obrambne sile». Jutri bo Eisenhower govoril o svojem potovanju na seji članov predstavniškega doma in senata. O tem bo po radiu govoril tudi v petek zvečer.

Predsednik senatne komisije za zunanje zadeve senator Connally je izrazil mnenje, da bo Eisenhower zahteval, naj se ne postavljajo omejitve za število ameriških vojakov, ki bi jih poslali v Evropo.

Predsednik Truman je danes predložil članom komisije za proračun v predstavniškem domu zahtevo za 16.5 milijard dolarjev novih davkov. Sklical je v Belo hišo 15 članov demokratične večine in 10 članov republikanske manjšine. S tem se poudarja velika važnost, ki jo Truman pripisuje tem novim davčnim ukrepom, ker bi hotel, da nanje pristane čim večje število članov omenjene komisije. Truman bo svoje zahteve verjetno predložil Kongresu v petek.

Zaradi velike stavke železničarjev, ki je paralizirala velik del ameriške železniške mreže, je ameriška vlada zahtevala od zveznega sodišča v Čikagu, naj izda ukaz o prekinitvi stavke. Stavka je danes neposredno vplivala na 27 železniških prog, ki vežejo 12 velikih središč, neposredno pa so bile prizadete tudi številne druge proge.

Podtajnik za vojsko je izjavil, da vojska pripravlja ukrepe proti tej stavki, ker so zaradi nje resno ogrožane pošiljke vojaškega materiala.

Maršal Tito sprejel indijskega poslanika

BEOGRAD, 31. — Maršal Tito je danes sprejel indijskega poslanika v Beogradu. Navzoč je bil tudi namestnik zunanjega ministra Leo Mates.

Borbe se vodijo 18 km južno od 38. vzporednika

Do 15. decembra 1950 je bilo 145.000 severnokorejskih in kitajskih ujetnikov - po poročilu gen. Mac Arthurja OZN

KOREJSKA FRONTA, 31. — Enote OZN so se borile danes 16 km južno od mesta SEUL. Položaj na zapadnem delu fronte označujejo kot «popolnoma zadovoljiv», kot je dejal poveljnik VIII. armade, ki je pohvalil kitajske vojake, ki se borijo proti enotam OZN severno od Suvona kot zelo borbene. «Oni ostajajo v svojih dobro zgrajenih okopih — je dejal — in jih ne vznemirja topniški ogenj ter letalski napadi, čeprav so zelo močni. Edini način s pomočjo katerega jih je mogoče izgnati iz njihovih okopov je ta, da vdremo v te utrdbe in jih ubijemo. Dobro so oboroženi, disciplinirani, izvežbani v kritju svojih položajev in morajo trdo delati, da bi si izkopali svoje ozke okope, ki so povezani med seboj s podzemnimi tuneli; toda morali smo priznati, da gre za plodno delo».

Glavni štab severnokorejske vojske pa je izdal sledeče poročilo:

«Enote ljudske vojske in kitajski dobrovoljci so bile zapletene v borbi na posameznih odsekih fronte».

Iz Lake Successa poročajo, da je general Mac Arthur podal poročilo OZN za razdobje od 1. do 15. decembra. To poročilo mora dajati kot vrhovni poveljnik sil OZN po nalogu Varnostnega sveta od 7. julija 1950, ki pravi, da morajo biti Združeni narodi na tekočem o poteku operacij na fronti.

General Mac Arthur pravi v svojem poročilu, da je bilo na Koreji do 15. decembra lani 145 severnokorejskih in kitajskih ujetnikov. V sklepih poudarja general, da Združeni narodi zaradi «okolnosti izven nadzorstva enotnega poveljstva» niso bili v stanju izvršiti svojo poslanstvo. Poročilo zatrjuje kljub temu, da so te sile sposobne zadati sovražniku ogromno izgubo in voditi uspešno borbo na škodo kitajskim komunističnim silam na Koreji.

V vladnih uradih v Washingtonu se proučujejo možnosti glede konkretne pomoči « protikomunističnim gverilcem », na ozemlju Kitajske. Smatrajo namreč, da bi s tem vezali tiste sile, ki bi se sicer borile na Koreji. No, še prej pa bi morali imeti odgovore na sledeča vprašanja:

1. Koliko je v resnici teh gverilcev?

2. Na kakšen način je mogoče dobavljati opremo tem silam, da ne bi padla v roke Maocetungu?

Medtem pa naj bi se postopalo takole: 1. nadaljevati s krepitvijo obrambe Formoze v pričakovanju dneva, ko bodo Kitajci hoteli uresničiti svojo grožnjo in zasesti otok; 2. uporabiti vsako sredstvo, da bi se kitajske sile zaposlile drugje.

Po poročilih iz Pusana, je po sedmih tednih prišlo v Pusan 700 belgijskih dobrovoljcev, 50 luksemburških s 70 oficirji, ki se bodo borili na korejski fronti v vrstah enot. Med dobrovoljci je tudi bivši belgijski obrambni minister de Moreau de Melen.

Na vzhodni obali so sile OZN začele z močnim napadom proti Kangjungu, ki leži 15 km južno od 38. vzporednika. Toda Kitajci so jih zadržali in napad odbili.

Vojno brodovje, zlasti ameriško, med katerim je tudi največja križarka na svetu «Missouri», je izvedlo več bombardiranj obalnih mest na obeh obalah Koreje južno in severno od 38. vzporednika.

Kitajske sile, ki so zapletene sedaj v borbo, cenijo na 120 do 150 tisoč mož, po večini fanatični mladeniči od 18 let, ki so prišli nedavno iz Mandžurije.

Churchillova resolucija proti politiki vlade

LONDON, 31. — Ministrski predsednik Attlee je danes predsedoval v spodnji zbornici sestanku laburistične parlamentarne skupine. Poročilo o tem sestanku javlja, da so razpravljali «o mednarodnem položaju in o obrambni politiki vlade». Poročilo dodaja, da je bila večina članov vlade navzoča na sestanku.

Vendar pa javljajo, da je skupina tako imenovanih upornikov poudarjala, da bi morala vlada še pred izvedbo oborožitvenih načrtov obnoviti napore za konferenco med velikimi silami vštevši Rusijo. Nekateri so izjavljali, da je bil načrt za angleško oborožitev pripravljen na pritisk Amerike. Člani skupine so tudi obsodili odobritev ameriške resolucije v političnem odboru OZN in so na koncu izjavili, da je oborožitev Nemčije izivanje proti Sovjetski zvezi.

Attlee je «upornike» posvaril, da bi odkriti razkol v vrstah laburistične stranke lahko nekega dne dovedel do padca vlade.

Voditelj opozicije Churchill je sinoči predložil tajništvu spodnje zbornice resolucijo, ki kritizira politiko vlade o vprašanju premoga. Nekateri politični krogi so mnenja, da pomeni ta resolucija pravzaprav kritiko vse vladne politike. Mnenja so tudi, da bo moral Attlee podati ostavko vlade, če bo glasovanje o tej resoluciji zanj neugodno. Britanska komunistična stranka pa je objavila svoj novi program v brošuri pod naslovom: «Pot k socializmu». V brošuri je med drugim rečeno, da «se socialna sprememba lahko izvrši samo s spremembami v notranjosti, ki so različne in odvisne od pogojev posameznih dežel».

Nato pravi brošura, da hoče komunistična stranka svobodno in močno Veliko Britanijo, ki naj bo neodvisna od vsake tuje države. Nato navaja smotre stranke.

Kakor je znano, se je britanska komunistična stranka pridružila Kominformu v njegovi napadalni in obrekovalni politiki proti Jugoslaviji. Zato moramo pač zaključiti, da so vse besede v omenjenem programu le prazne fraze in v nasprotju z dejanji. In prav ta politika je povzročila, da je komunistična stranka v Angliji pri zadnji volitvah doživela popoln poraz.

Sforza o tržaškem vprašanju

Magnani in Cucchi sestavljata posebno brošuro o ideoloških vzrokih svojega izstopa iz kominformovske partije - Komentarji o posledicah njunega postopka

RIM, 31. — Na seji zunanjepolitičnega parlamentarnega odbora, ki se je vršila pod predsedstvom poslanca Ambrosinija, je Nenni vprašal, zakaj ni vlada izvajala tistih svojih obljub, ki jih je dala s sprejetjem Giavjeve resolucije zlasti glede sestanka štirih o nemškem vprašanju. Grof Sforza je dejal, da je vlada po diplomatični poti dala vedeti, da je naklonjena vsaki možnosti direktnih stikov. Rekel je še, da Giavijeva resolucija vsebuje tudi samo pobudo v okviru OZN in da ostaja zato zvesta spoštovanju mednarodnega zakona.

Nato je odgovoril Sforza Nenniju in Ingraou na vprašanje glede Tržaškega ozemlja. Najprej je govoril o zgodovini tristranske note od marca 1948, pri čemer je poudaril, da bi zavezniki z naklonjenostjo sprejeli direktne razgovore med Italijo in Jugoslavijo za rešitev raznih vprašanj v dobrem sporazumu. Sforza je priznal težave položaja in dejal, da rimska vlada nadaljuje z vsem tistim, kar bi omogočilo okrepitev gospodarskih in trgovskih odnosov z Jugoslavijo, pri čemer pa ne smatra za oportuno, da bi se razpravljanje preneslo na političen, t. j. teritorialni teren in na razpravljanje o mejah. To bi lahko imelo težke posledice na Tržaškem ozemlju za odnose med obema conama. Sforza je nato govoril o dobrih posledicah politike rimske vlade glede položaja in delavnosti prebivalstva na Goriškem.

Nato je Sforza odgovoril poslancu Donattiju o stališču vlade glede morebitnega pristanka ZSSR na tristransko noto in dejal, da vlada ne more razpravljati o vprašanju, o katerem pišejo samo časopisi in o katerem vlada ni obveščena.

Poslanec Guadaluppi je zahteval, naj bi Pacciardi minister za obrambo, prišel pred zunanje politično komisijo pojasnit, zakaj se je vojaška služba podaljšala od 12 na 15 mesecev. Predsednik komisije je dejal, da o tem poslanec lahko postavi vprašanje v parlamentu.

Končno je preds. odbora Ambrosini dejal, da se ne more in da se ne sme govoriti o fatalnosti vojne, temveč o fatalnosti težkega položaja, v katerem je danes svet ter da je treba zato iskati izhod za najboljšo mirno rešitev ob spoštovanju mednarodnega zakona.

Glede ostavke poslancev Magnanija in Cucchija smatrajo mnogi opazovalci, da gre za stališče, ki pomeni v naprej pripravljen program za postopno rušenje kominformističnih vrst. Drugi zopet menijo, da sta oba poslanca le zapustila partijo, nista pa se odrekla komunistični ideji, kar je razvidno iz njune izjave tovarišem, partizanom in delavcem, v kateri sta se izrekla nasprotna vladni politiki na vseh področjih in atlantskemu paktu. Oba poslanca, čeprav poudarjata, da je dolžnost vsakega komunista braniti svojo domovino, proti kateremu koli napadu, sta še vedno komunista, čeprav nista več v stranki, temveč sledita nauku, ki pravi, da je diktatura proletariata cilj, a razredna borba sredstvo.

Magnani in Cucchi sta sedaj gosta v neki vili svojih prijateljev v Reggio Emilia, kjer pišeta posebno publikacijo, ki bo v kratkem razširjena v Italiji in kjer bodo povedani vsi ideološki vzroki, zakaj sta zapustila kominformosko partijo.

Francoski dopisnik agencije AFP poroča, da gre ponovno za primer «titoističnega» vpliva, ki lahko mnogo škoduje številčni moči ali pa enotnosti komunističnih strank v nekominformističnih državah. Razen običajnih zmerjanj z besedami: izdajalci, renegati, sovražniki delavskega razreda, miru in nacionalne neodvisnosti, s čemer zmerja sedaj italijanska partija oba svoja poslanca, se dodaja še kvalifikacija «titovci».

To se seveda ne dogaja brez vzrokov: oba poslanca sta bivša Garibaldinca v partizanskem italijanskem gibanju. Magnani se je boril v Jugoslaviji s Titovimi partizani. Toda glavna obtožba uradne politike italijanske partije je odklanjanje te partije, da bi se izrekla glede obrambe nacionalnega ozemlja proti vsakemu napadu. Tako sta tudi oba poslanca prišla do kraja tistega razvoja, do katerega je prišel Tito, potem ko se je razšel s Kominform. To pomeni, da ni izključeno, kot uči pravoverni stalinski nauk, da ZSSR vodi napadalno politiko, direktno ali pa s pomočjo svojih satelitov.

Ni dvoma, da je dala korejska vojna, njeni vzroki in njen razvoj, gotovemu številu bivših prijateljev ZSSR lekcijo, tako da so prisiljeni razmišljati. Kakor Tito se tudi oba italijanska poslanca energično branita pred očitkom, da bi zdrknila v «zapadni tabor». Oba obsojata atlantski pakt ter opozarjata svoje prijatelje, da niti buržoazni niti partijski tisk nimata interesa povedati resnice o njenem delovanju.

Pri tem francoski dopisnik pravi, da se bosta morala sčasoma približati vsaj zapadnim socialistom. Pri tem omenja dopisnik Djilasovo potovanje v London ter nadaljuje:

«Lahko smo gotovi, da nevarnost pred — če ne še «titoistično» internacionalo — penetracijo v zapadne komunistične partije z idejami, ki so blizu Titovim, kar mora skrbeti kominformovske voditelje in spraviti v zadrego Palmira Togliattija, ki so ga brez dvoma v Moskvi vprašali, naj obrazloži postopek obeh poslancev. Italija in Francija sta edini demokratični «neljudski» državi, ki imata svoje predstavnike v Kominformu in zato je na teh dveh državah, da neutralizirata in ustvarita komunistične celice v organih državne obrambe, kar je ena izmed prvih nalog stalinskih partij. Pojav avtentičnih zarodkov «titoizma» v italijanski in francoski partiji predstavlja element, ki se ga kominformovska ortodoksna strategija najbolj boji, kajti ti zarodki lahko oslabijo delovanje Kominforma, ki gre za tem, da bi nagrizel odpor in obrambo buržoazno demokratičnih držav».

Schumacherjevo pismo Adenauerju

BONN, 31. — Socialdemokratski voditelj Schumacher je poslal Adenauerju pismo, v katerem ga prosi, naj posreduje pri zaveznikih, da bi podprli na morebitni konferenci štirih načrt za svobodne volitve v vsej Nemčiji. Schumacher je namreč mnenja, da morajo štiri okupacijske države določiti pogoje za organiziranje teh volitev.

Nato poziva Schumacher vlado, naj s svoje strani napravi, kar je mogoče, da podpre željo za združitev nemškega ljudstva.

Vlada v Bonnu je nocoj sporočila, da «predlagani razgovori med vzhodnonemško in zahodnonemško vlado za združitev Nemčije ne bodo imela nobene veljave, dokler ne bodo voditelji Vzhodne Nemčije sprejeli načela svobodnih in tajnih volitev v vsej Nemčiji za ustavodajno skupščino».

Danes so objavili sklepe ameriške visoke komisije v Nemčiji in glavnega štaba ameriških sil v Evropi glede nemških vojnih zločincev, ki so v zaporu Landsberg. Za pet od petnajstih kaznjencev, ki so odvisni od civilne uprave, je bila smrtna kazen potrjena, in ravno tako za dva od trinajstih kaznjencev, ki so odvisni od vojaške uprave.

Štirj obsojeni na smrt od prve skupine so bivši voditelji SS, ki so odgovorni za pokolj okoli 2 milijonov nezavarovanih ljudi.

Deset obsojencev v omenjenem zaporu, ki so bili obsojeni na smrt, je ameriški visoki komisar Mac Cloy pomilostil, devetim obsojenim na smrt, ki so pripadali skupinam SS, je bila kazen spremenjena na dosmrtno ječo. Enajstim obsojencem, ki so jih ameriška vojaška sodišča obsodila na smrt in glede katerih je general Cloy sodbo potrdil, so kazen spremenili na dosmrtno ječo.

WASHINGTON, 31. — Predstavnik državnega departmana je danes sporočil, da je Sovjetska zveza zaprosila od ZDA odložitev pogajanj za poravnavo računa, ki se nanaša na pomoč v okviru zakona o zakupu in posojilu v zadnji vojni.

Propadli načrti vohunov in diverzantov

Govor javnega tožilca na beograjskem procesu Tožilec zahteva strogo kazen za obtožence

BEOGRAD, 31. — Na razpravi proti skupini bivših jugoslovanskih monarhističnih izseljencev, ki so jih poslali v Jugoslavijo zaradi vohunstva in drugih diverzantskih akcij, ter skupini obtožencev, ki so obtoženi, da so delali proti sedanjemu redu v državi, je danes imel zaključni govor javni tožilec vojaškega sodišča. Poudaril je, da so se vsi obtoženci prostovoljno stavili na razpolago za vohunsko in diverzansko dejavnost, oziroma da so hoteli izkoristiti resolucijo Kominforma v prevratne namene. Zahteval je strogo kazen. Na sami razpravi so bile z izjavami obtožencev in mnogih prič kakor tudi na podlagi zaplenjenih dokumentov potrjene vse navedbe obtožnice, da so obtoženci vohuni, vojni zločinci in sovražniki nove Jugoslavije.

Glede skupine prvih deset obtožencev je tožilec izjavil, da predstavlja njihovo delo največjo izdajo, kaznivo po kazenskem zakonu za dejavnost proti državi in ljudstvu. Druga skupina šest obtožencev, ki je v Beogradu ustanovila nezakoniti odbor za pripravljanje prevzema oblasti, pa je izvršila dejanje prevratnega značaja. Tožilec je poudaril, da je treba pri odmeri kazni upoštevati, da so bili bivši kraljevski minister Kosta Kumanudi, bivši kraljevski brigadni general Milutin Stefanović, dalje Žarko Stupar in zločinec Stanojlo Udovičić po drugi svetovni vojni že obsojeni po jugoslovanskih sodiščih za podobna dejanja.

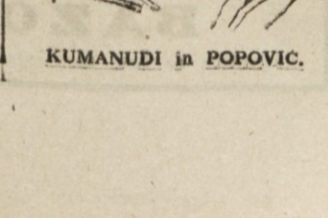

KUMANUDI in POPOVIC.

Bivša ministra kraljevske vlade Kosta Kumanudi in Velja Popovič sta v Beogradu ustanovila odbor, ki sta ga pred sodiščem vedno imenovala «odbor za čakanje». Ta odbor je imel tudi svoj «ožji odbor». Nalogo je imel izbirati sovražne elemente, ki bi morali «v danem trenutku prevzeti oblast». Velja Popovič in Kosta Kumanudi sta bila v tem odboru «predstavnika» Srbov, Prvislav Grizogono «predstavnik» Hrvatov, Franc Smolej pa «predstavnik» Slovencev. Naloga «ožjega odbora» je bila izdelati načrt bodoče državne ureditve.

Kosta Kumanudi je med izpraševanjem izjavil: «Nismo imeli nobenih prevratnih namenov. Ustanovili smo odbor po resoluciji Informbiroja, ker smo mislili, da bo takrat prišlo do vojne. Toda prevarali smo se v predvidevanjih. Odbor je bil ustanovljen samo zato, da bi, v kolikor bi se zgodilo, da pride do brezvladja v Jugoslaviji, bil nekdo, da «prevzame vlado». Toda, veste, mi dejansko nikogar ne predstavljamo».

Dullesove izjave o pogodbi z Japonsko

TOKIO, 31. — John Foster Dulles je danes izjavil na tiskovni konferenci, da se posvetuje in da se ne pogaja. Pripomnil je: «Želim pojasniti dve stvari: 1. ne naša sedanja posvetovanja, kakor tudi ne naši bodoči sklepi ne bodo zopet povzročili diskusije o že sprejetih sklepih ob kapitulaciji Japonske; 2. naša misija ni pristojna za razpravljanje o vprašanjih okupacije. Ta ostajajo v pristojnosti Mac Arthurjevega vrhovnega poveljstva, komisije za Daljni vzhod in zavezniškega sveta za Japonsko».

Dalje je Dulles izjavil, da je najbolj kočljiva točka mirovne pogodbe z Japonsko vprašanje varnosti: varnost proti napadu in gospodarska varnost. Glede gospodarske varnosti je Dulles izjavil, da bi morala Japonska imeti primerne življenjske pogoje.

Nato je Dulles izjavil: «Ne mislimo podpisati ločeno mirovno pogodbo z Japonsko. Delamo na tem, da pride do mirovne pogodbe med Japonsko in vsemi zavezniškimi državami».

Uradno poročilo o razgovorih med Trumanom in Plevenom

Prvi komentarji v ZDA in Franciji - Pleven potuje še v Kanado

WASHINGTON, 31. — Francoski ministrski predsednik Pleven se je danes poslovil od predsednika Trumana. Novinarjem je izjavil, da se je hotel zahvaliti predsedniku za njegovo vljudnost in za razgovore, ki so imeli uspeh. V četrtek bo Pleven odpotoval v New York, od tam pa v Kanado.

O razgovorih med obema državnikoma so izdali poročilo, ki pravi, da sta Truman in Pleven ugotovila ponovno enotno stališče med obema državama ter da sta ponovno poudarila zaupanje v načelo kolektivne varnosti. Podrobno sta proučila sledeča vprašanja: 1. vprašanje Daljnega vzhoda in se sporazumela, da se je treba nadalje upirati napadu in skušati doseči častno rešitev korejskega vprašanja.

Glede Indokine je Pleven govoril o velikih človeških in denarnih žrtvah, ki jih zahteva vojna v Indokini, in je izjavil, da je Francija pripravljena napraviti vse kar more, da nadaljuje z vojnimi napori v tej deželi. Truman je obljubil, da bodo ZDA še povečale pomoč v materialu in to v hitrejšem tempu.

2. Truman in Pleven sta priznala «življenjsko važnost Evrope za obrambo vsega svobodnega sveta». Pleven je poročal Trumanu o pogajanjih za Schumanov načrt. Truman pa je izrazil upanje, da bo sporazum v sedanji obliki sklenjen v čimkrajšem času.

Pleven je tudi govoril o konferenci, ki se bo sestala 6. februarja v Parizu in razpravljala o ustanovitvi evropske vojske. Truman je izjavil da upa, da bo konferenca imela uspeh. Pleven je govoril o politični težnji francoske vlade, ki hoče ustanovitev velikega evropskega trga z odpravo kartelov in diskriminacijskih postopkov. Obadva sta se strinjala o potrebi postopne vključitve Nemčije v evropsko zahodno skupnost.

3. Nato sta se Truman in Pleven razgovarjala o napredkih v obeh državah pri izvajanju oboroževalnega programa in sta govorila o potrebi prispevanja Nemčije pri obrambi v obliki bruseljskih sklepov.

4. Nato sta Truman in Pleven govorila o vprašanjih, ki se nanašajo na ameriško pomoč Franciji na gospodarskem področju in sta določila način, kako naj ameriška pomoč najuspešneje prispevka k oborožitvenim naporom Francije. Prišla sta tudi do zaključka, da je treba do rešitve vprašanja surovin priti z mednarodno akcijo. V ta namen predlagata obe vladi skupno z angleško vlado ustanovitev mednarodnih skupin proizvodnikov, ki bodo reševali nujna vprašanja, ki nastajajo zaradi pomanjkanja surovin. Priznala sta tudi važnost rešitve vprašanja inflacije in zvišanje cen, ki ovira obrambne napore.

Na koncu pravi poročilo, da je glavni namen zunanje politike ZDA in Francije «ohranitev trajnega miru, ki temelji na pravici in pravičnosti» in da sta obe vladi vedno pripravljeni rešiti mednarodna vprašanja s pogajanji.

Na koncu pravi še poročilo, da «nobena grožnja in nobena spletka ne bo uspela omajati temeljne enotnosti, ki obstaja med ZDA in Francijo».

V ameriških parlamentarnih in novinarskih krogih izjavljajo, da je Francija nerazdružljivo povezana z ZDA.

Pariški tisk obširno piše o razgovorih. Seveda niso komentarji še podrobni, ker pa ni bilo še znano uradno poročilo, listi ne komentirajo še stališča Washingtona in Pariza. Vendar pa temeljijo komentarji na govoru Plevena ameriškim novinarjem.

List «Combat» obsoja Plevena, da je pristal na «peklensko igro», ki obstaja v križarski vojni, ki jo Truman razglaša proti azijskim narodom. Washingtonski dopisnik lista «Pariz Presse intransigeant» piše, da je Pleven «prepričal Trumana, da še bolj odpre vrata za obnovitev pogajanj z Moskvo».

Isti dopisnik izjavlja, da eno vprašanje, o katerem so razpravljali v Beli hiši, ni omenjeno v poročilu, Truman da je baje obljubil Plevenu, da bodo ZDA uporabile atomsko bombe v prvih trenutkih vojne, da ustavijo glavnino sovjetske vojske, preden bi ta dosegla zahodno Evropo.

Še vedno nerešena holandska vladna kriza

HAAG, 31. — V obveščenih krogih izjavljajo, da holandska politična kriza ne bo še tako kmalu rešena. Danes so se pri ministrskem predsedniku sestali nekateri člani odstopivše vlade in navzoči so bili tudi voditelji socialistične in katoliške parlamentarne skupine.

Ne izključujejo možnosti zopetne sestave prejšnje vlade izvzemši kako manjšo spremembo.

LONDON, 31. — Zdravstveno stanje zunanjega ministra Bevina se je nekoliko izboljšalo.

DUNAJ, 31. — Notranje ministrstvo javlja, da je bilo zaradi snežnih plazov v Avstriji ubitih 91 ljudi, 34 pa jih pogrešajo.

TRŽAŠKI DNEVNIK

Dodeljena stanovanja v hišah pri Sv. Savi

Tržaška občina obvešča vse prizadete, da je na vpogled na «Uradu za likvidacijo stanovanjskega urada» na Trgu Verdi 1 dokončna lestvica upravičencev do stanovanj v novih blokih pri Sv. Savi, potem ko je zgoraj imenovani urad pregledal vse poslane pritožbe. Lestvica bo na razpolago interesentom do nedelje 4. februarja. Eventualna pojasnila, vprašanja ter pritožbe bodo reševali za to določeni uslužbenci urada.

Urad za likvidacijo stanovanjskega urada prenehal delovati

Z včerajšnjim dnem sta prenehala dokončno delovati oziroma obstajati stanovanjski urad kot tudi njegov naslednik — Urad za likvidacijo prejšnjega. S tem se vračajo po dolgih letih vprašanja nakazovanja stanovanj kot tudi druga vprašanja v zvezi s stanovanjskimi problemi v svoj normalni tir.

Razume se, da z ukinitvijo omenjenih uradov ne bo dana možnost reševati posamezne stanovanjske probleme popolnoma svobodno, kajti v veljavi ostanejo namreč še nadalje nekateri izredni ukrepi za zaščito interesov najemnikov.

Od danes naprej bodo lahko torej najemniki med seboj svobodno zamenjavali stanovanja, (če se bo s tem seveda strinjal lastnik hiše), lastniki hiš pa bodo lahko razpolagali s stanovanji, ki bi bila prosta. Prav tako bodo lahko najemniki oddajali do 31. decembra 1951 sobe v podnajem; njih dolžnost bo samo obvestiti o tem lastnika hiše. Če bi hotel najemnik oddati celo svoje stanovanje v podnajem, bi moral imeti seveda najprej dovoljenje od lastnika hiše.

Ukinitev stanovanjskega urada kot tudi urada za njegovo likvidacijo seveda še zdaleka ne pomeni rešitev stanovanjske krize na našem ozemlju; ta bo lahko rešena edinole tedaj, ko bo zgrajeno zadostno število stanovanjskih hiš, kjer bodo našli svoj dom vsi številni brezdomci in ki bodo predvsem dostopna vsem revnejšim slojem. Takih hiš pa je zaenkrat še mnogo premalo.

Gligorič na obisku na sedežu OF v Trstu

Včeraj opoldne je bil jugoslovanski internacionalni mojster Svetozar Gligorič skupno s svojo soprogo gost na sedežu OF, kjer se je nekaj časa zadržal v prijaznem pogovoru z vidnejšimi funkcionarji ter izrazil svoje zadovoljstvo nad sprejemom v Trstu. Gligorič, ki je v torek igral v našem mestu, je bil že naslednji dan prisiljen zapustiti Trst, ker je moral biti zvečer v Ljubljani, kjer je odigral simultanko proti tridesetim najboljšim amaterjem Ljubljane. Želimo simpatičnemu Gligoriču mnogo uspehov in skorajšnje svidenje v Trstu.

Še o Pandullu

Tov. urednik «Primorskega dnevnika»!

Vaše kratko poročilo, da je g. Pandullo šel kamor spada, me ni presenetilo in drugi odstavek z nasvetom ostalim «cvetkam» pa se mi je zdel brez komentarja nezadosten. Ne mislim s tem, da bi bila potrebna reka črnila, vendar vprašanje samo, ako so se končno zaslepljeni tovariši zavedli, kakšni ljudje jih vodijo v njihovi - takozvani - «borbi», je vredno par besed. Vprašanje je, koliko časa bo treba, da odpade drugi «cvet», tretji, četrti, itd., kajti gotovo je, da vsi ti «cvetovi» ne bodo rodili sadja, nasprotno, to cvetje je škodljivo, ker okužuje okoli sebe, ne samo okužuje - un čuje: pravcata atomska bomba. Toda nališpano z vsakovrstnimi parolami tako, da lahko utemeljeno briše «il vergognoso passato» in kar se njega drži, da se najbližji poslušalci ne zavedajo še manj sumijo. Primer: na prav isti način njihov tednik «Delo» ni več glasilo Osvobodilne fronte - ker so jo zbrisali radi «il verg..., ampak kar na lepem, na pobudo tovarišev «Slovencev», ti postane nič manj «glasilo njihove partije». Ali se Vam ne zdi, da je vse skupaj posuto z rož'cami??

Ako se je junak Pandullo - ker si je upal v cono B, bil povečan itd. - izneveril zgoraj omenjenim «cvetkam» ali ne postavimo lahko vprašanja vsem zaslepljenim: Kdaj se mislite zadnjič vprašati - «kam gre ta barka»?

Ali se Vam bi ne zdelo potrebno, da bi «cvetke» vendar izdale knjižico o zgodovini podrtega na račun «il verg..» in programom, kaj je treba še uničiti (z navedbo dneva in ure), ker skrivati res ni vredno.

Zato pa tistim, ki še oklevajo, kličemo: le pogum, priznajte sami sebi, da ste bili prevarani in pot do nas vam ne bo dolga.

Pozdravljeni!

MIHEC

OBČINSKI SEJI V TRSTU IN MILJAH

Nove davščine je odobril tržaški občinski svet

Davek na manjvredno meso se je znižal za 25 odstotkov 26 milijonov za ureditev sadnih in zelenjavnih trgov

Pred precej prazno sejno dvorano se je predvčerajšnjim začela seja tržaškega občinskega sveta. Občinskih svetnikov je komaj zadostovalo za sklepčnost. Tudi pozneje se dvorana ni posebno napolnila.

Po čitanju zapisnika je občinski odbornik Geppi bral celo razpravo v zvezi z vprašanjem, ki ga je že pred časom postavil občinski svetnik Morelli, ki je trdil, da se trguje z licencami za taksije. Odbornik Geppi je v svoji dolgi razpravi podal celo zgodovino vprašanja tam od leta 1934. Na kratko pa je stvar taka, da je sedaj uporabljenih 153 licenc za avtoizvoščke in sicer 18 jih je v rokah posameznih oseb, ki so s tem nekaki obrtniki, 135 licenc pa ima v rokah 5 družb, ki bodo morale objaviti višino kapitala. Končno je po dolgotrajnem čitanju Morelli izjavil, da obstajajo razne nepravilnosti, za kar lahko on stavi Geppiju na razpolago material, in da gre končno za to, da se ustvari nek red, tako da človeku ne bo treba za isti del poti plačevati različne vsote, če se pelje sedaj ali pol ure pozneje.

Nadalje je odbornik Geppi povedal, da je občinski odbor že odobril izdatek 26 milijonov za ureditev trgov s tehničnega, kakor tudi higienskega vidika. Tako je določeno za Trg Perugino 6 milijonov, Ponterosso 6 milijonov, Giuliani 3.6 milijonov, Tra i Rivi 2.4 milijonov, 1 milijon za Belvedere in še različni izdatki za manjše trge, od katerih se nekateri že urejajo, oziroma že poslujejo, kot n. pr. na Ul. Zorutti.

Odbornik Benussi je na dolgo odgovoril na neko prejšnjo interpelacijo dr. Weissove v zvezi z vprašanjem bivših tuberkuloznih bolnikov. Navedel je, kam vse se je občina obrnila, da bi za te ljudi preskrbela primerne zaposlitve in kaj je tudi sama zanje naredila. Župan pa je na koncu dostavil Weissovi v pouk, da je eno intervencija in drugo pa kompetenca, s čimer je hotel reči, da občina pač večinoma lahko samo intervenira, malokaj pa lahko tudi sama ukrene.

Glede napeljave novih filobusnih prog, n. pr. za zvezo med Ponziano in centrom mesta, je občinski odbornik Bonetti dejal, da ima ACEGAT že v načrtu zvezo Ponziane z ladjedelnicami in mestom s podaljšanjem proge «N» in z ustanovitvijo še neke nove proge. Toda treba je prej zgraditi most čez železnico. Glede podaljšanja tramvaja št. 8 pa je dejal, da predstavlja prevelik izdatek, ki bi znašal dnevno 37 tisoč lir.

V odgovor obč. svetnici Casali je župan zagotovil, da bo zopet pričel poslovati odbor za kontrolo cen in da bo stavljeno na tržišče še novo blago, da se na ta način zavre blazno dviganje cen.

Med sklepi občinskega odbora, ki jih je občinski svet odobril, je tudi sklep, da občina še nadalje vodi pravdo s tvrdko Kardex glede znane afere za nabavo potrebnih kartotek za anagrafski urad.

Glavni predmet seje pa je bilo razpravljanje o 25-odstotnem znižanju davka za konjsko, zmrznjeno in drugovrstno meso. Kot je znano, je prav ob tem vprašanju na zadnji seji prišlo do odhoda kominformističnih in indipendentističnih svetnikov, s čimer je bilo onemogočeno nadaljevati sejo. Predvčerajšnjim je odbornik Forti ponovno načel vprašanje. Kominformisti se namreč niso upirali 25 odst. znižanju davka, temveč so bili za še večje znižanje, pač pa bi se naj obdavčili nekateri drugi predmeti. Pri tem pa je Forti oporekal, da gre tu za predmete, ki ne morejo biti več obdavčeni kot proizvodi, ker so bile že obdavčene njihove surovine. Pri tem je navajal primer občine Bologne, ki je v rokah komunistov; ta občina je hotela obdavčiti tekstilno blago, pa je v tožbi propadla tudi na apelacijskem sodišču in sedaj čaka odgovor kasacije. Končno je bil sklep občinskega odbora odobren z večino, proti so glasovali kominformisti, vzdržali so se indipendentisti.

Seja občinskega sveta v Miljah

Sinoči je bila v Miljah redna seja občinskega sveta, odsotnih je bilo kar 14 občinskih svetovalcev in se je skraja zdelo, da ne bo občinski svet mogel niti zasedati zaradi premajhne udeležbe občinskih svetovalcev. Po čitanju zapisnika zadnje seje, ki so ga navzoči svetovalci odobrili, so prečitali podrobno novo pogodbo med občinsko upravo in podjetjem Selveg za javno razsvetljavo in so jo po krajši diskusiji soglasno odobrili.

Sledila je tajna seja, na kateri so imenovali dva občinska uradnika.

Prihodnja seja, ki bo verjetno zadnja seja tega jesenskega zasedanja, bo 14. t. m. ob 20. uri.

OD TU IN TAM NAM PIŠEJO

S Proseka

Sestanek Kmečke zveze

Na pobudo naprednih kmetov s Proseka je bil tukaj v petek 26. t. m. posvetovalni sestanek Kmečke zveze, na katerem so bili prisotni vsi napredni kmetje s Proseka in na katerem se je razpravljalo o vseh perečih problemih tega kraja.

Po poročilu, ki ga je podal predstavnik Kmečke zveze in v katerem je bila zajeta celotna problematika kmečkega gospodarstva, ki zaradi nerazumevanja merodajnih oblasti do te panoge gospodarstva postaja vedno bolj pereča, se je razvila živahna diskusija.

Kmetovalci se pritožujejo zaradi brezbrižnosti občinske uprave, ki zanemarja reševanje raznih problemov, ki se pojavljajo v tem kraju. Posebno so proseški kmeti prizadeti zaradi popolne opustitve vzdrževanja občinskih cest Postrane, Brajda, Stara gora, Žlahtni boršt in drugih, ki so popolnoma zapuščene, tako da kmetovalci ne bodo mogli po teh poteh na svoja polja.

Občinska uprava, ki je dolžna reševati vse občinske zadeve v korist vseh občanov, naj se zaveda, da je tudi Prosek del teritorija, ki spada pod upravo občine Trst, ter da kmetovalci iz naše vasi plačujejo ravno tako občinske davke kot vsi drugi in zato imajo tudi pravico zahtevati vse tiste pravice, ki jim kot davkoplačevalcem pripadajo.

Ravno tako se kmetovalci pritožujejo, da nekaterim posestnikom, ki so jim pri graditvi nove ceste razlastili ali poškodovali njihova zemljišča, še ni bila povrnjena povzročena škoda, ter zahtevajo, da odgovorne oblasti posredujejo pri gradbenem podjetju «Italstrade», da se to vprašanje čimprej reši.

Zaradi semenskih potrebščin, ki jih potrebujejo, pa se pritožujejo, da merodajne oblasti niso do sedaj še nič ukrenile, da bi se te potrebščine uvažale iz Jugoslavije, ker tamkajšnja semena najbolj odgovarjajo tukajšnjemu podnebju.

S Peska

Še ni elektrike!

Zopet se oglašamo zaradi elektrike, ki jo s tako težavo napeljujejo v naš kraj, kot da bi bili zares na koncu sveta.

Novo šolsko poslopje bodo kmalu dokončali, saj niso imeli mnogo dela, ker je poslopje majhno, pa bo vendar zadostovalo našim potrebam, namreč samo za učilnice. Potrebno pa bi bilo, da bi bilo v šoli tudi stanovanje za učitelja.

Za električno napeljavo pa so take težave, da smo se že zdavnaj naveličali čakanja. Začeli so s pripravami, postavili so nekaj drogov, toda včasih delajo, nato vse zopet zaspi, pa se zopet vrnejo in nekaj naredijo pa jih zopet ni nazaj, tako da se nam vse zdi že nekam smešno.

Zdaj je zapihala ostra burja, da te kar nese in ni primerno za postavljanje žice. Toda ko bo ponehalo, bi radi videli, da bi se podjetje, ki ima ta dela, zganilo in jih dokončalo, da bi nam vsaj za velikonočne praznike zasvetila električna luč na Pesku in v Gročani.

Ne preveč razveseljive vesti s konference v Regensburgu

REGENSBURG, 31. (ATI) — Niso sicer še znani dokončni rezultati konference v Regensburgu, ki je bila med 24. in 26. januarjem. Dopisnik agencije ATI je od nekega delegata dobil sledeče podatke o poteku konference:

V Regensburgu so razpravljali o sledečih vprašanjih: 1. Ureditev konkurence med severnimi nemškimi pristanišči, predvsem Hamburgom in Trstom, v kolikor se tiče železniške proge; 2. ustanovitev posebne ustanove za ureditev konkurence med rečnim in železniškim prometom. Predvideva se, da bi se izkrcavalo in vkrcavalo na vagone in ladje, oziroma obratno v Regensburgu ob normalnem vodnem stanju.

Razpravljali so v prijateljskem ozračju. Predstavniki federalnih nemških železnic (direkcije iz Muenchena, Hamburga in Hanoverja), italijanskih državnih železnic, železnic Svobodnega tržaškega ozemlja, avstrijskih železnic in jugoslovanskih železnic niso prinesli dokončne odločitve. Prišli so do začasne rešitve, ki bo v kratkem objavljena, to se pravi takrat, ko bodo sporazum sprejele zainteresirane stranke. Sporazum bo stopil v veljavo 6. februarja in bo veljal do konca tekočega leta.

Pri razpravah o rečnem, oziroma železniškem prometu in njunih odnosov so sodelovali tudi predstavniki bavarskega Lloyda in DDSG. Nova pristaniška avstrijsko-nemška tarifa, ki je napravljena na osnovi tega začasnega sporazuma, bo v kratkem dana v potrditev zainteresiranim strankam. Kombinirano tarifo DOS-Donava še vedno proučujejo, ker se pojavljajo novi načrti.

Osnovna nova odločitev začasnega sporazuma določa, da bodo železniške tarife proti severnim pristaniščem najmanj 17 odst. višje kot one proti Trstu. Ta odstotek odgovarja nemškim in avstrijskim interesom in ni zadovoljil tržaških želja. Vendar se smatra za minimum in se za mnoge vrste blaga dvigne tako, da doseže maksimum 200 odst. Za rezan les, za katerega se Trst predvsem zanima, je ta odstotek mnogo nad minimumom, posebno zato, ker ima za blago večjega obsega razdalja večjo veljavo in zato, ker nemške tarife skoraj ne poznajo olajšav za količine.

Tarife se gibljejo med 2.5 in 2.8 švicarskih rappen (rappen, 1/100 švicarskega franka) za km-tono, medtem ko so za masovne prevoze bolj ugodne avstrijske in italijanske tarife. Tudi Nemčija je uveljavila svojo željo, da se določijo minimalne tarife, ki znašajo za km-tono 2.6 švicarskih rappen za blago po avstrijski klasifikaciji A-C in 2.5 za D-G.

Poudariti moramo, da so se avstrijske želje že v začetku zdele utopistične. Vrsta avstrijskih ekonomskih krogov je hotela realizirati samo 15 odst. zvišane tarife za vse dostavne kraje. Na primer razdalja od Arnoldsteina do Trsta znaša samo 180 km, a razdalja od Arnoldsteina do nemške meje pri Salzburgu znaša 218 km. Če bi v takih pogojih razlika v tarifi med Arnoldsteinom in Trstom in Arnoldsteinom in Hamburgom ne smela presegati 15 odst., bi nemške železnice prevažale blago praktično zastonj. Razume se, da ne bo šel avstrijski izvoz iz Arnoldsteina, oziroma iz vseh krajev Štajerske in Koroške preko nemških pristanišč ker pač za vse te kraje predstavlja Trst naravno okno v svet in da se tukaj položaj ne bi spremenil, tudi če bi narastla nemška konkurenca.

Ti pogoji veljajo za rezan les, ki je usmerjen v Levant in na Bližnji vzhod, pa tudi za les, ki je usmerjen v angleška pristanišča, ker je pač daljši prevoz po morju še vedno cenejši kot relativno krajši prevoz po železnici. Trst bo zelo prizadet posebno, ko se bo realizirala tarifa železnica-Donava. Ta nova tarifa se bo poznala pri prevozu surovega železa in jekla iz Avstrije preko morja. Ta pot lahko prevzame večji del avstrijskega eksporta iz okraja Linz, posebno zato ker lahko rečni prevozniki ponudijo minimalne tarife, ker si morajo zagotoviti blago za ladje, ki vozijo premog iz področja Ruhra v Linz in se vračajo običajno prazne.

Nimamo še točnih podatkov o rezultatih konference v Regensburgu. Vendar lahko sodimo po poročilu, ki nam ga je dala agencija ATI, kakor tudi po raznih izjavah nemškega oziroma avstrijskega časopisja, da se je konferenca končala precej v škodo Trstu. Kot je znano je Trst zahteval mnogo višji procent in sta to zahtevo podpirali Jugoslavija in Italija. Kaže, da je bilo odločilno stališče Avstrije, ki smatra, da je zanjo najboljše, da ima proste roke na obeh straneh. Avstrijci so še pri pogajanjih s tržaškimi predstavniki v preteklem tednu poudarili, da mora Trst predvsem urediti domače zadeve, če hoče uspešno konkurirati nemškim pristaniščem.

SLOVESNOST V ZGONIKU

Temeljni kamen za novo poslopje občinske uprave

Kdaj bo gosp. predsednik Palutan na podobnih slovesnostih izpregovoril tudi po slovensko?

Pred nekaj tedni so začeli zidati nov sedež repentaborske občinske uprave, včeraj popoldne ob 16 pa so položili temeljni kamen novemu poslopju zgoniške občinske uprave, ki se bo dvigalo na najlepšem mestu ob vhodu v vas ob cesti iz Gabrovca. Slovesnosti so prisostvovali general Airey, polkovnik Marshall, predsednik cone dr. Gino Palutan, mnogo drugih zastopnikov ZVU in civilne uprave, repentaborski in nabrežinski župan in skoraj vsi občinski svetovalci zgoniške občine.

Zgoniški župan Alojz Pirc je pozdravil navzoče oblasti najprej v slovenščini nato v italijanščini ter se zahvalil ZVU za izkazano pomoč. (Čudno, da se mu je večkrat jezik zapletal, zlasti ko je govoril slovenski). Zgoniški župnik je blagoslovil temeljni kamen, general Airey pa ga je položil na mesto in slovesnosti je bilo konec. Nato je župan povabil številne goste na zakusko v vaško gostilno, kjer se je ob dobrem teranu razvil med povabljenci prijeten razgovor.

Pri zakuski je gospod conski predsednik gospod Palutan pozdravil zgoniške občane in jim želel, da bi bilo v njihovi občini še več takih slovesnosti. Gospod Palutan je lepo govoril, želeli bi, da bi se njegova voščila tudi uresničila in da bi ob prihodnjih prilikah v naših vaseh spregovoril PO SLOVENSKO, saj je vendar njegova dolžnost, da kot vzoren kristjan in demokrat pozna in govori jezik svojih podrejenih, ki niso vsi samo italijanske narodnosti.

Novo poslopje, ki bo stalo 10 milijonov lir, gradi tržaško podjetje Urban Pahor. Imelo bo skupno 14 prostorov, sejno dvorano, razne urade in stanovanje za čuvarja. Podlaga je zidana iz domačega kamna, vse ostalo pa iz opeke. Pri delu bodo zaposleni samo domači delavci in pravijo, da bo poslopje dozidano do julija.

Tudi ob tej priliki moramo kritizirati dejstvo, da se za take zgradbe ne uporablja samo domači kamen, ker bi se na ta način dal zaslužek domači kamnoseški industriji.

Obratovanje pri IRCO začasno prekinjeno

Včeraj zjutraj je vodstvo podjetja IRCO sporočilo svojim uslužbencem, da je primorano zaradi pomanjkanja dovoljenja za izvedbo novih naročil začasno prenehati z obratovanjem. Nov ukrep, ki je prišel popolnoma nepričakovano, je zelo prizadel vseh 70 tamkaj zaposlenih delavcev, ki ostajajo na ta način brez dela.

Omenjena tvrdka, katere delavci so zaposleni pri čiščenju olja, bi morala že v teh dneh prejeti od odgovornih oblasti dovoljenje, s katerim bi lahko izvršila zaupana ji naročila. Kljub temu, da se to vprašanje rešuje že več mesecev, in da je vodstvo že neštetokrat zaprosilo odgovorne činitelje, da bi bilo končno izdano dovoljenje, ni prejelo od včeraj omenjenega dovoljenja ter je zato prenehalo z obratovanjem.

Prizadeti delavci so se po svojih sind. zastopnikih obrnili do vodstva podjetja, ki je obljubilo, da bo ponovno sprejelo na delo vse tako nenadoma odpuščene delavce, čim bi seveda prejelo omenjeno dovoljenje.

Kot smo izvedeli, bi se morala včeraj popoldne vršiti pogajanja za rešitev perečega problema; ta pogajanja so bila pa v zadnjem trenutku preložena in sporazumno je bilo sklenjeno, da se bodo vršila danes zjutraj. Tako obstaja položaj 70 prizadetih delavcev še vedno nejasen, prav tako pa seveda tudi usoda samega podjetja.

SINDIKALNE BELEŽKE

Določbe novega sporazuma za tiskarske delavce

Vprašanje uslužbencev javnih ustanov še vedno nerešeno - Solidarnost delavcev v podjetju DILFI

Sindikalne organizacije so prejele pred dvemi dnevoma besedilo sporazuma, ki je bil sklenjen v Italiji med predstavniki tamkajšnjih sindikalnih organizacij ter delodajalci v zvezi z vprašanjem tiskarskih delavcev. Vsebino sporazuma bodo v prihodnjih dneh natančno proučili, nakar bodo pozvali Združenje industrijcev, da uveljavi določbe novega sporazuma tudi na Tržaškem ozemlju. Prilagoditev plač, današnjim življenjskim potrebščinam, ki so je dosegli italijanski tiskarski delavci znaša:

za I. kategorijo delavcev 14; za drugo kategorijo 8, za tretjo kategorijo pa 6 odstotkov; poviše plač za žene je precej nižji in znaša za I. kategorijo 8, za drugo 5 in za tretjo 3 odstotke.

* * *

Čeprav je bilo glede vprašanja uslužbencev javnih ustanov že nešteto pogajanj, je ostalo to vprašanje do sedaj še vedno nerešeno. V torek dopoldne so se ponovno sestali na predsedstvu cone predstavniki sindikalnih organizacij, ki so razpravljali s prof. Palutanom o položaju, ki je nastal po zaostritvi stališča uslužbencev javnih ustanov. Kljub temu, da zavzema vprašanje uslužbencev javnih ustanov eno važnih mest v vsakodnevni borbi tržaškega delavskega razreda, ni bilo na tem sestanku doseženega nič konkretnega.

* * *

Tvrdka DILFI je že pred časom javila, da bo odpustila zaradi pomanjkanja novih naročil 5 svojih uslužbencev, dva delavca pa bosta le začasno odpuščena. Proti temu ukrepu, ki bi prizadel sedem družin, so se združeno uprli vsi tamkaj zaposleni delavci, ki so izjavili, da so pripravljeni prispevati sami žrtve, če bi lahko na ta način preprečili izvršitev omenjenih odpustov. Tako so tudi izrazili, da bodo sprejeli tudi znižan delovni urnik, samo če vodstvo prekliče svoj sedanji ukrep. Ker delajo delavci te tvrdke že z znižanim delovnim urnikom, ki znaša komaj 40 delovnih ur tedensko, dokazuje ta njihova izjava vso njihovo solidarnost s prizadetimi delovnimi tovariši, ki bodo morda za ceno take žrtve ostali na svojem delovnem mestu.

Naknadne aretacije v zvezi z vlomom v skladišče kave

Predvčerajšnjim je leteči oddelek tukajšnje policije aretiral 36-letnega Guerrina Bernardinija, stanujočega v Skedenjski ul. št. 508. Na njegovo ime je bil od tukajšnjega sodišča že pred časom izdan zaporni nalog, ker je Bernardini zapleten v tatvino kave na škodo tvrdka «Interscambi» v Ul. Crispi.

Kakor kaže, pa bo končno zbrana v zaporih vsa podjetna druščina vlomilcev v omenjeno skladišče kave, ker so prav te dni aretirali v Gorici Giovannija Indriga, ki se je rešil pred zapornim nalogom na ta način, da je pobegnil v Jugoslavijo. Pred dnevi pa so ga jugoslovanske oblasti izročile italijanskim obmejnim stražarjem v Gorici.

Rana ura, zlata ura velja tudi za vlomilce

Malone za 400.000 lir so odnesli iz tobakarne v Ul. Solitario

Tobakarna v Ul. Solitario št. 6 je last 52-letnega Luigija Ritosse, ki je običajno odpira že zelo zgodaj zjutraj. Ko se je včeraj pred sedmo uro za kratek čas odstranil iz prostora in se vrnil okrog pol osmih, je našel vrata odprta in takoj ugotovil, da so mu zmikavti odnesli usnjeno torbo, v kateri je hranil 283.400 lir gotovine in za 110.000 lir poštnih vrednotnic.

Tatovi so prišli v tobakarno s ponarejenimi ključi. Gospodar je seveda takoj prijavil tatvino policiji, ki je uvedla preiskavo.

Železne zaklopke, vijaki in plošče pod suknjo

Devetintridesetletni težak Antonio Busan je bil brez dela in se je zato kakor je pravil pred sodiščem, zatekel pred petnajstimi dnevi v prosto luko v nadi, da ujame vsaj priložnosten zaslužek. Dela v luki sicer ne manjka, toda nikogar ni mogel najti ta dan, ki bi ga hotel za trud pošteno plačati. Izposodil si je torej nekje samokolnico ter se odpravil z njo vzdolž proge z namenom, da nabere nekaj starega železa in ga proda starinarju.

Toda ovadba, ki je prišla na policijo od Splošnih skladišč pravi, da je 16. januarja letos izginilo iz neke zaloge več železnih nadomestnih delov, namenjenih za popravila železniškega omrežja v luki, v teži 100 kg in da je dan kasneje uslužbenec tvrdke Parmeggiani našel te železne kose v Busanovi samokolnici. Kakor je pripovedoval uslužbenec, mu obtoženec ni hotel povedati, kaj vozi v samokolnici, ki je bila pokrita s suknjo. Šele ko je sam odgrnil suknjo, je spoznal, da gre za ukradeno železje in izročil Busana policiji.

Busan je bil obsojen zaradi kraje na 7 mesecev in 3 dni zapora ter na 7.400 lir globe. Kljub upoštetim olajševalnim okolnostim se ni mogel ogniti strogi kazni, ker je bil že predkaznovan.

Predsednik Vittica, tožilec De Franco, zapisnikar De Vecchi, branilec Camber.

Ojačena proga Trst-Casablanca

Prevozna družba bratje Cosulich iz Trsta je sklenila, da bo zamenjala na progi Trst-Severna Afrika-Casablanca dosedanjo motorno ladjo «Luisa Blessi», ki je imela 1500 ton s parnikom «Carluccia Viola», ki ima 2350 ton in ekonomično brzino 11 milj. «Luisa Blessi» bo verjetno določena za tvrd. Antonio Blessi za druge proge.

KOLEDAR

Gledališče - Kino - Radio

Četrtek 1. februarja
Ignacij, Budmil

Sonce vzide ob 7.28, zatone ob 17.9. Dolžina dneva 9.41. Luna vzide ob 3.07, zatone ob 11.30.

Jutri, petek 2. februarja
Svečnica, Ljubomira

Sonce čez hribček gre

Sonce čez hribček gre,
luna pa za gore,
zvezdice presvetle
se potope.

Sonce čez hribček gre,
rožice se bude,
v rosi pa njih glave
krasno blešče.

Sonce čez hribček gre,
ptičice žvrgole,
žarkov se vesele,
k nebu lete.

Sonce čez hribček gre,
pesmi v nebo done,
rajati tudi sme
moje srce.

SINDIKALNE VESTI

Zveza prosvetnih delavcev Enotnih razrednih sindikatov priredi v nedeljo 4. februarja ob 9. uri v Ul. Ruggero Manna 29 širši sindikalni sestanek. Na dnevnem redu je pedagoško predavanje in razprava o zelo važnih sindikalnih zadevah. Vabimo člane na polnoštevilno udeležbo.

Izlet na Koroško

Zveza prosvetnih delavcev ERS STO pripravlja za veliko noč dvodnevni poučni izlet slovenskih šolnikov po Koroški. Prijave se sprejemajo na sedežu in na Corso Garibaldi 4-III in sicer **do 4. februarja.**

Seja glavnega odbora za NOVOLETNO JELKO bo danes 1. februarja ob 17. uri v Ulici R. Manna 29.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob praznovanju 25. obletnice poroke tov. **Pertota Slavka** in **Amalije** iz Nabrežine, so nabrali sorodniki in prijatelji 4875 lir za Dijaško Matico.

SHPZ

4. redna seja Glavnega odbora SHPZ bo v četrtek 1. februarja 1951 ob 16 na Corso Garibaldi 4-III. Bodite točni!

PROSVETNA DRUŠTVA

P. D. «Ivan Cankar» ima danes v četrtek 1. februarja ob 20.30 pevsko vajo moškega in mešanega zbora. Zbor bo nastopil v soboto, zato je nujno, da se vaje vsi pevci in pevke udeleže.

ZDTV

ZDTV - lovska sekcija priredi 11. februarja v okolici Razdrtega lov na divje svinje. Vpisovanje v Ul. Machiavelli 13, do vključno 2. februarja do 12. ure.

Izleti PDT

Udeležence smučarskih izletov v Črni vrh, ki bodo 3. in 4. februarja, opozarjamo, v kolikor niso še poravnali voznine naj to storijo do petka 2. februarja, ker drugače ne bodo mogli potovati.

Odhod prvega vozila bo v soboto 3. februarja ob 15., v nedeljo 4. februarja pa ob 5. zjutraj od začetka Ul. Fabio Severo.

Začetek tekem ob 11. uri v nedeljo.

Dne 18. februarja bodo v Lokvah smučarske tekme v teku za prehodni pokal («Mirko Pavlovič»), ki jih priredi PDT. Ob tej priliki bo tudi izlet. Vpisovanje za tekme in izlet do 7. februarja. Vpisuje in sprejema se voznina in društvena članarina v uradih ZDTV, Ul. Machiavelli 13, II., od 17. do 19.

Pionirji iz centra

Pridite poslušat

PRAVLJICO S SKIOPTIČNIMI SLIKAMI

v četrtek 1. februarja ob 16 v Ul. R. Manna 29. Ne pozabite že v četrtek zjutraj opozoriti mamico ali očka, da vas popelje ali vam dovoli iti poslušat prelepo pravljico.

Pionirji od Sv. Ivana

Zveza pionirjev vabi vse otroke od Sv. Ivana na poslušanje pravljice s prikazovanjem barvanih skioptičnih slik, ki bo 3. februarja ob 18. uri na stadionu «Prvi maj».

Pustno rajanje za pionirje

Zveza pionirjev vabi vse pionirje iz mesta in okolice na pustno rajanje, ki ga bo zanje priredilo prosvetno društvo «Vojka Šmuc», v nedeljo 4. februarja od 15. ure dalje na stadionu «Prvi maj». Pridite vsi, prinesite s seboj koš dobre volje in smeha, da nam bo čim lepše in veseleje! S seboj pa pripeljite tudi svoje mamice in očke, da se bodo še oni pozabavali z vami.

Planinski ples PD Koper

PD Trst vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo planinskega plesa, ki ga priredi koprska podružnica v soboto 3. februarja od 20. ure dalje v Sv. Nikolaju.

Vpisovanje za prevoz z avtobusom pri Adria-Express v Ul. F. Severo 5 do petka 2. februarja.

TRŽAŠKA BORZA

Zlati šterling 9500-9700, papirnati šterling 1800-1820, dolar 745-750, telegrafski dolar 750-755, švicarski frank 175-176, francoski frank 185-190, avstrijski šiling 24 24.50.

NOČNA SLUŽBA LEKARN

Davanzo Ul. Bernini 4, Millo Ul. Buonarroti 11, Mizzan Trg Venezia 2, Tamaro-Negri Ul. Dante 7, Harabaglia v Barkovljah in Nikoli v Skednju imajo stalno nočno službo.

RAZPRODAJA JEČMENOVEGA DROŽJA SE NADALJUJE:

V četrtek se razvaža na dom odjemalcem, ki nimajo vprežne živine.

V petek od številke 66 - 100.

V soboto od štev. 101 - 140.

Prihodnji torek se razprodaja nadaljuje.

Obvestilo Kmečke zveze

Obveščamo zainteresirane kmetovalce, da bo Kmetijsko nadzorništvo z vsoto, ki jo je stavila na razpolago ZVU, v polletju od 1. januarja do 30. junija 1951, nudilo naslednje prispevke:

1. za zidavo govejih hlevov;
2. za nakup poljedelskih strojev;
3. za nakup semen krmilnih rastlin.

Kmetovalci, ki se nameravajo poslužiti gornjih prispevkov, morajo predložiti prošnjo do 15. februarja t. l.

Za tozadevne informacije in pojasnila naj se kmetovalci obrnejo na Kmečko zvezo v Trstu, Ul. Filzi 10.

KINO

Rossetti. 16.30: «Kapetan Cina», John Payne, Gail Russel.
Excelsior. 16.30: «Zadnji dnevi fantovstva».
Nazionale. 16.30: «Kako se je rodila najina ljubezen», Betty Grable. Tehnikolor.
Arcobaleno. 15.30: «47. mrtvec govori».
Fenice. 16.00: «Drama Sangaja», Chang-Weg, Louis Touvet.
Filodrammatico. 16.00: «Bledi obraz», Bob Hope, Jane Russel. Tehnikolor.

Alabarda. 16.00: «Na dnu srca», June Alyson.
Armonia. 15.30: «Iz mene so napravili zločinca».
Garibaldi. 14.30: «Londonski jastreb», Boris Karloff.
Ideale. 15.30: «Gospodična».
Impero. 15.00: «Gnezdo v Falascu».
Kino ob morju. 16.00: «Vesela vdova».
Italia. 16.00: «Sanjal sem paradiž».
Savona. 15.00: «Pomlad».
Viale. 16.00: «Roman žene», Maria Felix.
Vittorio Veneto. 16.00: «Vojak iz čokolade», Nelson Eddy.

Azzurro. 16.00: «Kroglo Royu», I. Lupino.
Belvedere. 16.00: «Ne reci mi: zbogom».
Marconi. 15.30: «Mestne ulice».
Massimo. 16.00: «Se plapola zastava», Errol Flynn.
Novo Cine. 16.00: «Kadeti iz Guascogne».
Odeon. 16.00: «Mestne ulice», Burt Lancaster.
Radio. 16.30: «Demonska strast».
Vittoria. 16.00: «Moraš biti srečna».
Venezia. «Znamenje križa».
Sv. Vid. 16.30: «Zvezda Midletona», R. Hayworth, T. Power.

DRAMSKA SKUPINA IZ OPČIN
bo vprizorila
v petek 2. februarja 1951
ob 19.30
na KONTOVELU
Golievo štiridejanko
Peterčkove poslednje sanje
Vabimo k številni udeležbi. Čisti izkupiček bo v korist Dijaške Matice.

Gledališče Verdi

Danes se prične pri blagajni prodaja vstopnic za četrto in poslednjo predstavo «Tosce» za abonente reda «C» (parter in lože) in abonente reda «A» (galerija in balkon). Ta predstava bo jutri ob 20.30 z istimi izvajalci, kot pri prejšnjih. Dirigent M. Antonino Votto.

Pripravlja se «Boris Godunov» Musorgskega.

RADIO JUGOSL. CONE TRSTA

(Oddaja na srednjih valovih 212.4 m ali 1412 kc)

ČETRTEK 1. II. 1951.

6.30: Jutranja glasba. 6.45: Poročila v ital. 7.00: Napoved časa - poročila v slov. 7.15: Jutranja glasba.

11.00: Oddaja za istrske pionirje (ital.). 12.00: Zabavni opoldanski spored. 12.30: Skladbe za čelo. 12.45: Poročila v ital. 13.00: Napoved časa - poročila v slov. 13.15: Poje sopranistka Pavla Potrata, nato lahka glasba. 13.45: Našim ženam (ital.). 14.00: Komorna ura del skladatelja Gojmirja Kreka. Sodelujejo Miro Brajnik (tenor), pri klavirju Marijan Vodopivec, Dermelj Albert (violinist), pri klavirju Marijan Lipovšek. 14.30: Pregled tiska v ital. 14.45: Pregled tiska v slov.

17.30: Politične aktualnosti (ital.). 17.40: Poje Aureliano Pertile. 18.00: Zdravniška posvetovalnica (ital.). 18.15: Komorna dela slovenskih skladateljev. 18.45: Poročila v hrvaščini. 19.00: Glasbena medigra. 19.15: Poročila v ital. 19.30: Napoved časa - poročila v slov. 19.45: Glasba po željah (ital.). 20.10: Pogovori o jeziku (slov.). 20.30: Poje komorni zbor iz Trsta p.v. Ubalda Vrabca. 21.00: Obzorja 1951 (slov.). 21.15: Filmske in operetne melodije. 22.00: Življenje jugoslovanskih narodov (ital.). 22.15: Pester večerni koncert. 22.45: Plesna glasba. 23.00: Zadnja poročila v ital. 23.05: Zadnja poročila v slov. 23.10: Objava dnevnega sporeda za naslednji dan v ital. in slov. 23.15: Nokturni. 23.30: Zaključek oddaje.

RADIO TRST II.
ČETRTEK 1. II. 1951.

7.15: Napoved časa in poročila. 7.30: Jutranja glasba. 8.30: Zaključek jutranje oddaje.

11.30: Za vsakega nekaj. 12.00: Novi svet. 12.10: Orkester Mantovani. 12.45: Napoved časa in poročila. 13.00: Glasbena medigra. 13.10: Slovenske narodne izvaja pevski duet. 13.30: Glasba za popoldanski počitek. 14.00: Poročila. 14.15: Dnevni pregled tiska. 14.30: Čitanje večernega sporeda. 14.35: Zaključek opoldanske oddaje.

17.30: Plesna glasba. 18.00: Glas Amerike. 18.15: Podeželska glasba. 18.45: Predvajanje. 19.00: Slovenščina za Slovence. 19.20: Iz revij. 19.45: Napoved časa in poročila. 20.00: Pestra glasba. 20.30: Okno v svet. 20.45: Il lipiero: Vsem'rje za glas in instrumentov. 20.56: Rimski-Korsakov: Poročna povorka iz opere «Zlati petelin». 21.00: Radijski oder - Nestrov: «Lumpacij vagabund», burka v 6 slikah. Lahka glasba. 23.15: Napoved časa in poročila. 23.30: Kaj nudi jutrišnji spored? 23.35: Nočna gasba. 24.00: Zaključek večerne oddaje.

RADIO TRST I.
ČETRTEK 1. II. 1951.

7.15: Koledar, vremensko poročilo. 7.18: Telovadba. 7.30: Poročila, vremensko poročilo. 7.45: Jutranja glasba. 8.30: Zaključek.

13.00: Poročila. 13.27: Kvintet Salon, dirigira Carlo Pacchiori. 14.00: Tretja stran. 14.20: Razna glasba. 14.30: Program BBC. 15.00: Borzna poročila.

17.30: Glas Amerike. 18.00: Zvoki sveta - Danska. 19.00: Plesna glasba. 19.30: Trst - včeraj in danes. 19.40: Jazz. 20.00: Poročila. 20.35: čitanje večernega sporeda. 20.45: «Rdeče» Simfonična glasba. 20.57: «Rdeče in črno», variete' - orkester pod vodstvom Curt Kretzschmar. Orkester pod vodstvom Francesca Donadia - Orkester ritma in pesmi pod vodstvom Enza Ceragiolija. 22.00: Ples na gradu - Ugo Lino. 22.40: Zastor se dvigne: Odmevi Broadwaya in Hollywooda. 23.10: Poročila. 23.20: Varieté. 23.30: Plesna glasba.

Spalne sobe, kuhinje ter drugo pohištvo
PO UGODNIH CENAH
zajamčeno domačega izdelka dobite v UL. GAMBINI 27 (na oglu Ul. T. Luciani)

† Po kratki in mučni bolezni nas je za vedno zapustil naš dragi soprog

Franc Košuta

v starosti 71 let.

Pogreb bo danes iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Žalujoča ŽENA, OTROCI in ostali sorodniki.

Sv. Križ 1. februarja 1951.

DANES PRIČNE DELOVATI
NOVA MODERNA PEKARNA
MARC RUDOLF po domače pri TONKOVIH
BAZOVICA
Priporoča se tudi cenjenim odjemalcem iz bližnjih vasi.

DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI

Podružnica uredništva in uprave Primorskega dnevnika v Gorici - Ul. Silvio Pellico 1/II. nadst. - Telefon 11-32

Tragedija „Dela"

„Delo" mami „demokratične" esule

Pisunom goriške rubrike «Dela' je zmanjkalo municije. Nič več «klenih» argumentov, ki naj bi ovrgli «titofašistične laži», samo sentimentalnost, ki naj bi v ljudeh vzbudila odpor proti «titistom» in napravila, da bi ljudje le še malo verjeli tistemu, v kar oni sami ne verjamejo.

Zato naslov «Tragedija beguncev» v zadnji številki «Dela», kajti beseda tragedija vzbudi v človeku usmiljenje. Tako so napisali sentimentalni naslov, prepričani, da bo najnovejši izstrelek zadel svoj cilj. Toda izstrelek ni bil «klen», municija je bila slabo izbrana. «Delo» je streljalo in zadelo prazno, da res ne vemo ali bi rajši dali naslov našemu članku »Tragikomika v uredništvu Dela».

Toda preidimo k najnovejši frazeologiji goriškega «Dela». V svojem članku se «Delo» najprej opere, češ mi ne branimo vseh esulov, mi branimo samo tiste, ki so demokratični te tiste ki so zapustili Jugoslavijo in ki danes preklinjajo De Gasperija in njegovo vlado, da so jih opeharili.

Poglejmo, kdo so ti «demokratični» esuli; zadnja številka «L'ora dei Lavoratori» prinaša njih pismo, v katerem se sami predstavijo in pravijo o sebi med drugim tudi tole: «Esuli vedo, da je mogoče samo z vojno združiti vse italijanske pokrajine v enotno narodnostno državo... Oni bi z navdušenjem pozdravili vojno, ki bi jim dala možnost, da tudi oni pomagajo v borbi proti Titu in njegovem nesramnem režimu... Velika večina esulov je pripravljena nastopiti skupno s komerkoli, ki bi napovedal vojno Jugoslaviji... Z veseljem bi videli, da bi Rusija napadla Jugoslavijo...»

In sekretar lokalne federacije KPI, prepričan, da Slovenci sledijo samo «Delu», takole odgovarja na njih pismo: «...Mi torej pozivamo vse one, ki jim je usoda in ugled naše države pri srcu, ki jim je pri srcu stvar miru (!), da najdemo skupno z njimi enotnost namena in akcije... dokler ne bo prišlo do častne in odločne akcije, ki bo zaščitila življenje in pravice 35.000 Italijanov cone B in Istre...»

Na vsak način je izpoved sekretarja KPI dragocen dokument, ki nam daje vedeti naslednje: da kljub izmikanju «Dela» italijanska partija zavestno in hote paktira z najogabnejšimi reakcionarji in sovražniki delovnega ljudstva, katere pa hoče «Delo» prikazati kot «demokratične» esule. Mislimo, da je njihova demokratičnost zadosti razvidna iz citiranih odlomkov navednega pisma. Z reakcionarnimi strankami paktirajo zato, ker ne najdejo drugega načina, s katerim bi se tem strankam približali in ker lahko na ta način izvršujejo direktive višjega vodstva o blatenju Jugoslavije. Zato se «Delo» zaman pere in nam dalje očita, da smo tudi mi potegnili za otroke slovenskih optantov, ki so bili izključeni iz slovenskih šol v Gorici: mi smo se zanje potegnili, kajti večina njihovih staršev niso esuli, temveč ljudje, ki so stalno živeli v Gorici ali najbližji okolici in ki so morali optirati, če so hoteli ostati na svojih domovih. Zaman torej nič podtikanja, kakor pravi «Delo», temveč stvarna presoja resničnega stanja.

Tragikomični uredniki pravi-jo v svojem članku, da goriškim Slovencem ni po volji nesramno zavezništvo med Titom in De Gasperijem, kajti jasno jim je, da to pomeni ponovno izdajo narodnostnih interesov Slovencev. Nato pa v isti sapi zadaljujejo, da če se skupine esulov borijo proti De Gasperijevi vladi, pomeni, da so se pridružili borbi sil, ki se borijo za iste cilje. In zaključujejo da je naša dolžnost (Slovencev in kominformistov op. ur.) da to borbo vsestransko podpremo.

Kakšna bi bila ta borba in kako naj bi jo mi Slovenci podprli, je razvidno iz prejšnjih citatov pisma esulov in odgovora sekretarja goriške federacije KPI. Ne moremo razumeti ali so goriški pisuni poblazneli, ali se slovenska sekcija KPI ne zaveda, kaj dela italijanska ali pa so tako nesramni, da za nekaj lir mesečne plače zavestno izdajajo interese slovenskega življa v Italiji. Kajti nagovarjati Slovence, da se pridružijo najogabnejšim sovražnikom slovenskega življa v borbi proti Jugoslaviji pomeni biti ne samo nesramen, temveč plačan izdajalec, ki se skriva pod plaščem namišljenega internacionalizma.

Naš odgovor na članek «Dela» je skorajda predolg in ne bi zaslužil tolike pozornosti, posebno še z ozirom na neznatno število somišljenikov, ki jih imajo kominformisti na Goriškem. Toda prav je, da enkrat za vselej prikažemo te nezdrave ljudi v taki luči, kakršni pač so: zatorej ne «Tragedija beguncev», temveč «tragedija Dela», tragedija vseh tistih Slovencev, ki se zavestno ali podzavestno vdinjajo kominformističnim izdajalcem.

IZPRED SODIŠČA

Obsojen pretepač

V torek je prišel pred sodišče 20-letni Papis Jurij iz Gorice, Ul. Morelli 27, ki je star znanec na sodišču. Moral je odgovarjati zaradi poizkusa tatvine in pretepa trgovca Friderika Beltrama iz Ul. Bellinzona, lastnika neke trgovine v Ul. Morelli.

Zgodilo se je v noči 1. decembra preteklega leta: trgovec Beltram se je vračal ravnokar domov, ko ga je nekdo v veži njegovega stanovanja nenadoma udaril po glavi z železnim drogom.

Ko si je malo opomogel od hudega udarca, je Beltram takoj začel klicati bližnje stanovalce na pomoč, toda napadalec je poskrbel, da je starec takoj utihnil. Vendar je Beltramovo kričanje zbudilo sostanovalca Paskala Melanija in Hadrijana Petronija, ki sta mu takoj pritekla na pomoč in poskrbela, da je rešilni avto Zelenega križa revčka pripeljal v bolnico. Po kratkem pregledu se je Beltram lahko vrnil na svoj dom in drugi dan je šel na policijo in povedal dogodivščino prejšnjega večera. Med napadom je k sreči spoznal svojega napadalca, ki ga je javil kot Papisa Jurija.

Med zaslišavanjem je Papis vse obtožbe potrdil, zagovarjal pa se je s tem, da je nameraval pretepsti nekega Cumina, ki ga je leta 1947 pred sodiščem obtožil dejanj, ki jih ni izvršil in katerega je zamenjal s trgovcem Beltramom.

Toda sodišče je vso zadevo jasneje pregledalo in ni verjelo izgovoru Papisa ter ga obsodilo na tri leta, šest mesecev in 20 dni zapora ter na plačilo 45.000 lir globe.

Začela se je vdajati pijači

Rešilni avto Zelenega križa je prepeljal včeraj opoldne v mestno bolnico Brigata Pavia 51-letno Morondi Rozalijo iz Gorice, Ul. Baiamonti 14, ki se je ponesrečila. Družinske razmere niso bile preveč dobre in so dovedle Morondijevo, da se je začela vdajati vinu. Tako se je včeraj zaradi prevelike količine zaužite pijače ponesrečila in padla. Pri padcu pa se je ranila nad desnim očesom. V bolnici so jo zdravni ki obvezali in je lahko sama odšla domov.

V hlevu skrito orožje

Orožniki so preteklega decembra izvršili preiskavo v hlevu Karla Marušiča iz Turjaka. Kakšno je bilo njih začudenje, ko so po kratkem pregledu našli pod senom nekaj orožja, in sicer 2 samokresa, 2 puški in 2 ročni bombi. Ugotovili so, da je orožje last 25-letnega hišnega pomočnika Justa Buttiniona iz Turjaka, Ul. Oberdan 34. Seveda so ga takoj aretirali.

Zaman se je Buttinion na sodišču zagovarjal, da ni vedel nič o orožju, ki so ga orožniki tam našli. Sodnik ga je obsodil na 8 mesecev zapora in na plačilo 8000 lir globe pogojno.

Dva priziva

Sodišče je nato pregledalo priziv Anite Paoli iz Massare, ki je bila obsojena na tri mesece zapora in na plačilo 16.000 lir globe zaradi nedovoljenega prestopa državne meje in priziv Venturinija Gina, obsojenega na 3 mesece zapora zaradi pijančevanja. Paoli niso priziva sprejeli in so potrdili obsodbo, drugemu pa so znižali kazen na 2 meseca zapora.

KDAJ BO POPRAVLJENA CESTA IN NAPELJANA ELEKTRIKA NA VRH?

Vaščani so siti samih obljub!

Ljudje z Vrha se vsak dan bolj pritožujejo. Siti so obljub, katere jim ponavljajo z dneva v dan, posebno pa tisti, ki morajo vsak dan na delo v Tržič in drugam. Dva problema sta, katera je treba nujno rešiti in to je vprašanje popravila ceste, ki vodi na Vrh in vprašanje napeljave elektrike.

Mnogo se je že govorilo o popravilu ceste. Nič koliko prošenj je bilo napisanih in izrečenih, prav toliko ali še več obljub je bilo danih prebivalstvu, da bo cesta popravljena. Toda čas mineva, cesta pa je v slabšem stanju kot kdajkoli poprej. Res je, da sta pred časom delala dva delavca na cesti, ki sta dobila plačanih 80 delovnih ur. Toda sad dela je razviden dobro šele danes in ga kot že rečeno najbolj občutijo tisti, ki morajo vsak dan prehoditi z debelim kamenjem posuto pot. Da hoja po takem terenu ne vzbuja najboljšega razpoloženja, je vsakomur razumljivo.

Skoraj vse vasi na Goriškem imajo napeljano elektriko v svoje domove. Ena izmed redkih vasi, kjer elektrike ne poznajo, je ravno Vrh. Elektriko so napeljali do bližnje vasi Martinščina, ki je komaj dvajset minut hoda oddaljena od Vrha. Zanimivo je, da so žice in drogovi napeljani po poljih Vrhovčanov, kakor da bi se hoteli iz njih, poleg vsega, še norca delati.

Toda vsaka stvar ima svoje meje. Čas bi bil, da bi oblasti že vendar enkrat ugodile nad vse upravičenim zahtevam prebivalstva in pričele takoj s popravilom ceste in napeljavo električnega toka. Sicer bomo prisiljeni misliti, da je to izpad proti slovenski vasi, ki se pač odraža tudi na ekonomskem polju in favorizacija vasi z italijanskim prebivalstvom. Čas bi bil tudi da se izpolni prefektova obljuba in se v občini razpišejo volitve!

Izlet SPD in ZSM v Trbiž

4. februarja priredi Slovensko planinsko društvo v Gorici izlet v Trbiž na mednarodne skakalne tekme. Odhod v nedeljo zjutraj ob 6. uri s Travnika. Vpisnina kot običajno pri urarju Darku Suligoju. Cena prevoza za člane 650 lir, za nečlane 750 lir.

Istega dne priredi izlet v Trbiž tudi Zveza slovenske mladine v Gorici s svojim posebnim kamionom. Vpisnina v Ulici Ascoli štev. 1. Cena prevoza 700 lir. Odhod iz Gorice v nedeljo ob 5. zjutraj, povratek ob 22.

Zaradi kokoši

je božične praznike preživel v zaporu

Tretji obtoženec je bil 25-letni Zorzin Henrik iz Tržiča, brezposeln, ki je moral odgovarjati zaradi večje tatvine na škodo Antona Vižina.

Bilo je okrog božiča, čas ob katerem si vsak človek želi miru in vsaj malo izobilja. Taka želja se je polastila tudi Zorzina, ko je na bližnjem dvorišču videl gospodinjo, ki je pripravljala najboljše stvari za praznike. Zlezel je na dvorišče in šel naravnost v kurnik ter v nekaj trenutkih pobral 10 kokoši in purana, ki bi mu omogočili božično praznovanje.

Sodniki so upoštevali njegov kritični položaj in ga obsodili na 9 mesecev zapora in na plačilo 7500 lir globe.

Motil je nočni mir

Včeraj zvečer so agenti javne varnosti aretirali 52-letnega Andreja Rodigna z Raštela št. 5, ko je precej pijan motil nočni mir. Prepeljali so ga v mestne zapore in ga prijavili oblastem.

Žene pripravljajo proslavo 8. marca

Pred dnevi je bil sestanek glavnega odbora Zveze slovenskih žena v Italiji, na katerem so razpravljali predvsem o aktivnosti žena na terenu in o pripravah za praznovanje 8. marca.

Kljub temu, da manjka še dober mesec do ženskega praznika, so požrtvovalne tovarišice že sedaj pričele z delom, tako da bo praznik čim lepše in dostojneje proslavljen. Napravile so že načrt praznovanja, ki bo nekako takole potekalo: dopoldne bodo govori o pomenu 8. marca in svečani del proslave, popoldne pa se bo na kulturni prireditvi predstavila mladina iz St. Mavra, ki bo gostom prikazala uspeh svojega dela - «Županovo Micko». Tako bo tudi ob tej priliki Zveza slovenskih žena pokazala, da je še vedno v prvih vrstah aktivnih množičnih organizacij.

Seja

občinskega upravnega odbora

V ponedeljek zvečer so se člani občinskega sveta sestali k običajni tedenski seji pod predsedstvom goriškega župana, da bi najprej pregledali vprašanje razsvetljave. Odobrili so napeljavo razsvetljave v Tržaški ulici, drugo na vogalu Ul. Palladio in Ul. Antonini in končno okrepitev razsvetljave na križišču Ul. Montesanto in na vogalu Ul. Ugo Foscolo in dalje do Trga Montesanto.

Vedno v zvezi z razsvetljavo je nadalje odbor določil, naj bi električno podjetje v Gorici napeljalo razsvetljavo v goriškem parku, dokler ne bi državna industrija poskrbela za postavitev posebnih svetilk, ki so posebno odporne in vztrajajo tudi pri temperaturi nižji od ničle.

Nadalje so določili kredit za popravilo javnega kopališča. Določili so tudi vsoto 50.000 lir v prid pokrajinskega zgodovinskega muzeja za leto 1951. Nato so razpravljali še o prodaji zemljišč za INA-CASA.

Goriški župan je nato predložil načrte, po katerih je predvidena zgraditev 11 stanovanj na občinskem zemljišču.

Pred zaključkom seje so razpravljali še o vprašanju proste cone.

KINO

VERDI, 17: «Hotel Berlin», R. Massey.
VITTORIA, 17: «To moje srce burjeno srce», S. Hayward.
CENTRALE, 17: «Stevilka 1 božanske vrste».
MODERNO, 17: «Ljubi me, Alfred!» M. Cabotari.
EDEN, 17: «Na ozemlju Bufala Billa».

Kmetje, pozor pred slinavko!

Ker se je v anglo-ameriški coni STO pojavila slinavka ali parkljevka (afta epizootica) in je nevarnost, da bi se razširila tudi v naše okrožje, in to preko prehodnih blokov med obema conama, je Poverjeništvo za kmetijstvo pri Istrskem Okrožnem LO na podlagi členov 3, 9 in 31 odredbe o obrambi nalezljivih bolezni živine z dnem 6. julija 1949 objavljenem v Uradnem listu 5-49 izdalo naslednjo:

ODLOČBO:

1. Prepovedan je vsak prevoz goveda, prašičev, bivolov, svežih živinskih proizvodov in odpadkov katerokoli vrste med Istrskim okrožnjem in angloameriško cono STO.

2. Vse pse je treba privezati, da se ne morejo oddaljiti od hiše. Organi narodne zaščite in člani lovskih društev so pooblaščeni, da lahko ustrelijo vsakega psa, ki bi se klatil okoli in to od dne 1. februarja dalje. Lastniki takih psov bodo naznanjeni in kaznovani v smislu odredbe o obrambi proti nalezljivim živalskim boleznim.

3. Vse osebe, živali in prevozna sredstva, ki potujejo skozi obmejne bloke iz angloameriške cone v Istrsko okrožje, se morajo razkužiti po navodilih, ki jih daje za to določeni organ na obmejnem prehodu.

4. Okrajni poverjeništvi za kmetijstvo naj takoj podvzameta potrebne ukrepe za točno izvajanje te odločbe.

5. Ta odločba stopi v veljavo takoj in velja do preklica.

Koper, 31. 1. 1951

Poverjenik za kmetijstvo pri IOLO,
Biloslav Narciz

ISTRSKI DNEVNIK

Podružnica uredništva Primorskega dnevnika v Kopru - Ul. Cesare Battisti 2 - Telefon 70

I. ZASEDANJE ZAM ZA MESTO KOPER

Mladina bo podvojila svoje sile

in doprinesla vse za uresničitev sklepov Partije in ljudske oblasti

V petek, 27. januarja je bila v Kopru I. konferenca Zveze antifašistične mladine za mesto Koper, na kateri so se zbrali delegati, izvoljeni na zadnjih volitvah v osnovne odbore ZAM.

Tov. Steffe je otvoril konferenco, pozdravil navzoče delegate in vabljence, med njimi tov. Marijana Vuka, predsednika okrožnega odbora ZAM in tov. Benussia, sekretarja mestnega komiteta KP. Po izvolitvi predsedstva in posameznih komisij je tov. Steffe podal poročilo, v katerem je med drugim podčrtal veliko aktivnost mladine v preteklem letu pri gradnji krajevnih in okrajnih objektov, pa tudi v brigadah, ki so bile na prostovoljnem delu v Jugoslaviji.

Tov. Benussi pa je opozoril navzoče, da nas dosedanje delo nikakor ne more zadovoljiti in da ga moramo izboljšati, zlasti gledati na to, da bo mladina sodelovala z vsemi množičnimi organizacijami in z ljudsko oblastjo. Poudaril je nadalje, da je treba razviti med mladino kulturno prosvetno delo, to je: ustanoviti pevske zbore, godbene krožke, dramske in šahovske skupine ter razviti telovadno in športno delovanje. Mladini je treba na sestankih pojasniti politični in gospodarski položaj, da bo sama uvidela pravilnost naše borbe.

Dalje je tov. Benussi nakazal, naj mladina vse škodljivce, ki zavirajo naš razvoj, izloči iz svoje organizacije. Zategadelj je potrebno, da je mladina budna. Aktivi mladine morajo vsestransko skrbeti za svoje člane, zlasti za vajence, da se bodo dobro izučili v svoji stroki in postali strokovnjaki v svojem poklicu, ne pa da bodo kakor do sedaj prepuščeni samim sebi, ko ni skrbela za nje ne mladinska in ne sindikalna organizacija.

S tem v zvezi je poročevalec priporočal, naj bi mladinci, ki delajo v mestih po tovarnah, podjetjih in delavnicah, pa stanujejo na vasi, postali zgled kmečki mladini in ji pomagali pri prosvetnem in prostovoljnem delu. Napačno bi bilo, da bi mladina ne bila povezana med seboj.

Ob zaključku svojih izvajanj je tov. Benussi poudaril, da tudi letos mladi rod ne sme mimo praznika prvega maja, ne da bi ga praznoval slovesno. V ta namen je naloga vseh mladinskih aktivov, da poskrbijo, da bodo mladinci in mladinke obiskovali telovadne tečaje in podobno. Zato bi bilo dobro, da bi si aktivi napovedali medsebojna tekmovanja, ker bo le tako mogoče pokazati uspešno delo.

Po referatu se je med delegati razvila diskusija; prvi se je oglasil k besedi dijak Siškovič in med drugim podčrtal sodelovanje dijakov pri tekmovanju ter zagotovil, da bodo dijaki kakor vedno, tudi pri letošnjem nastopu v kolikor mogoče velikem številu sodelovali. Dolžnost vsakega dijaka je pač ta, da se uči in zaveda, da bo v kratkem sam opravljal naloge ljudske oblasti, zaradi česar mora biti vzgojen v socialističnem duhu.

Tov. Rupena je diskutiral o delavski mladini, ki ima glavno vlogo v gospodarski dejavnosti, zavedajoč se, da vse kar naredi, naredi za svoje ljudstvo in hkrati zase, ker bo prav ona največ uživala uspehe svojega dela. Oglasil se je tudi dijak Prelec in kritiziral vodstvo mladine, češ da sodeluje premalo s organizacijo pionirsko, iz katere izhajajo vendar vsako leto novi člani mladinske organizacije. Priporočal je, naj bi okrajni in mestni odbori ter aktivi mladine imeli svojega referenta, ki bi skrbel za sodelovanje s pionirji.

Po diskusiji je bil soglasno izvoljen 17 članski odbor iz vrst vajencev, dijakov in delavcev. Za tem je konferenca sprejela sklepe, ki jih bomo še objavili.

Ob zaključku je poslala mladina s te konference pozdravno pismo glavnemu odboru ljudske mladine Jugoslavije, v katerem obljublja, da bo podvojila svoje sile in tudi v bodoče doprinesla vse za uresničitev sklepov naše Partije in ljudske oblasti.

Sodelovanje med KLO in kmetijskimi zadrugami

bo omogočilo uresničiti odkupni plan in vse ostale planske naloge

Zaključni obračun odkupa kmečkih proizvodov v našem okraju je končan. Nastane pa vprašanje: ali smo z odkupi v preteklem letu lahko zadovoljni? Res da je ena najtežjih nalog odkup in da je bila v našem okraju močna suša, ki je zelo prizadela naše gospodarstvo, vendar pa se vprašamo ali so bili le-ti vzroki krivi, da je bila realizacija v odstotkih nezadovoljiva. Ne, ni bila samo suša vzrok, krivi so tudi posamezni KLO, ki niso polagali prave važnosti na odkup.

Prav v zvezi s tem lahko ugotovimo, da bi bile odkupne naloge lahko bolje izvedene in doseženi večji uspehi, ako bi KLO bolj odločno pristopili k izvrševanju nalog na osnovi krajevnega plana odkupa poljskih pridelkov. Evidenca nam v tem oziru pokaže, da kjer je bilo sodelovanje med KLO in kmetijsko zadrugo, so tudi odkupi potekali boljše kakor tam, kjer ni bilo povezave. Z nekaj primeri bomo dokazali, kateri KLO so bili najboljši v našem okraju:

KLO DEKANI je plan odkupa poljskih pridelkov zadovoljivo zaključil in krajevni plan celo presegel. Temu sledijo KLO SV. ANTON, VANGANEL, BERTOKI, SKOFIJE in STRUNJAN. Vsi ostali KLO pa so imeli slabe realizacije in so zato ostali procentno daleč za prejšnjimi.

Ni dvoma, da bi tudi ti KLO lahko boljše izvedli plan ske odkupne naloge, ako bi bili bolj dosledni in ne bi bili popustljivi do kmetov — špekulantov, kakor se je to zgodilo v preteklem gospodarskem letu pri odkupu maščobe (slanine), da niso ukrenili ničesar proti onim kmetom, ki svoje obveze niso izpolnili. Zato ne drži izgovor, da odgovorni na KLO niso sposobni ali pa da nimajo časa.

Odkup rib, mleka in sadja je zadovoljiv in je bil tudi presežen. Pri odkupu sadja pa se je delalo precej napak, kar bo nujno, da bomo ob začetku sezone gledali, da jih odstranimo. Kmetijske zadruge, odnosno odkupovalci bodo morali pri odkupu sadja polagati več pažnje na kvaliteto sadja, tako da ne bo trpel naš izvoz kot preteklo leto, ko se je odkupovalo sadje, ki kvalitetno ni odgovarjalo izvozu.

Le s kontrolo in medsebojnim sodelovanjem med KLO in kmetijsko zadrugo bomo prihodnji odkupni plan in planske naloge lahko izpolnili. Tako bomo zadovoljili z dobrim blagom domači kakor tudi izvozni trg.

R. KOCIJANČIC

Brzopotezni turnir

na čast otvoritve novih prostorov Šahovskega društva v Kopru

Danes ob 16. uri bo v novih prostorih, ki jih je VUJA odstopila Zvezi kulturnih delavcev za Dom kulture, brzopotezni turnih šahovskega društva v Kopru na čast otvoritve novih prostorov.

Prijave se sprejemajo v istih prostorih do 15. ure in tri četrt.

Prostori društva bodo odprti nadalje vsak dan od 16. do 22. ure zvečer.

V februarju se bo pričela kategorizacija članov. Dne 25. februarja pa bo veliki okrajni šahovski turnir osnovnih in srednjih šol.

V soboto 27. januarja je bila v dijaškem domu v Kopru šahovska simultanka, ki jo je odigral tov. Marijan Žerjal proti 20 dijakom. Izid simultanke je bil: tov. Žerjal je 15 partij dobil, eno remiziral 4 pa izgubil.

To je bila prva večja šahovska prireditev dijakov iz dijaškega doma. Dijaki so pokazali velik napredek in veliko zanimanje za šah. S to prireditvijo so si odprli pot do nadaljnjih in še večjih uspehov, ki jih bodo z vztrajnostjo prav gotovo dosegli.

Obvestilo

Izdajanje industrijskih nakaznic za I. tr mesečje 1951. bo pri Istrski banki d. d. Koper od 1. II. do 8. II. t. l. po naslednjem vrstnem redu:

1. dne 1. II. in 2. II. za predlagatelje, ki so vložili zahtevnice pri Mestnem ljudskem odboru Koper;

2. dne 3. II. za predlagatelje, ki so vložili zahtevnice pri Mestnem ljudskem odboru Izola;

3. dne 5. II. za predlagatelje, ki so vložili zahtevnice pri Mestnih odborih Piran in Portorož;

4. dne 6., 7. in 8. II. za predlagatelje, ki so vložili zahtevnice pri Okrajnem ljudskem odboru Koper.

Roki in vrstni red so brezpogojno obvezni, proti nedisciplinirani se bo postopalo.

Vsi predlagatelji zahtevnic morajo dostaviti pooblastila upravičencev za dviganje potrošniških nakaznic.

Opozarjamo, da ob dvigu potrošniških nakaznic predložite vse nedostavljene sezname nam v potrditev, sicer ne bomo izdali nakaznic.

Tajništvo
Istrske banke d.d Koper

Le tesno sodelovanje med šolo, domom

in ostalimi vzgojnimi kolektivi bo omogočilo pravo vzgojo naše mladine - Roditeljski sestanek na koprski slovenski gimnaziji pred zaključkom I. polletja

Pred zaključkom I. polletja je bil na slovenski gimnaziji v Kopru roditeljski sestanek, ki se ga je udeležilo lepo število staršev. Poročal je tov. ravnatelj o vzgoji v družini, šoli in drugih vzgojnih kolektivih, kot so dijaški domovi, pionirska in mladinska organizacija.

V svojih izvajanjih je podčrtal, da mora biti težišče vsega vzgojnega postopka v tesnem sodelovanju med domom in šolo ter z ostalimi vzgojnimi kolektivi. Brez tega sodelovanja ni mogoča pravilna vzgoja, ne moremo vzgojiti delovnega človeka socialistične domovine in koristnega člana nove družbe. Ceprav je šola vodilna vzgojna ustanova, je potrebno vzporedno in skladno delo ter pomoč družine, ki je poleg šole najvažnejši vzgojni kolektiv. Le tako bo mogoče doseči tiste uspene, ki so potrebni za vzgojo delovnega človeka, da bo v novi stvarnosti našel mesto, ki bo najbolj odgovarjalo njegovim prirojenim sposobnostim in kjer bo lahko največ koristil skupnosti in sebi.

V soboto 3. februarja bo ob 8 uri v prostorih gledališča v Kopru II. redno zasedanje Istrskega okrožnega ljudskega odbora.

Važno vprašanje, ki mu morda posvečamo premalo pažnje je vprašanje materinega jezika v našem okraju. Slovenski dijaki, ki prihajajo v gimnazijo prinesejo s seboj tu in tam zelo skromno znanje materinščine. Vzrok ni v delu naših pedagoških delavcev v osnovnih šolah.

Jedro tega problema je v slovenski družini, v naših istrskih ljudeh, ki so morali poizkusiti železno peto tujca — raznarodovalca, ki je skušal z nasiljem sistematično iztrgati našemu ljudstvu njegovo materino besedo iz srca.

Posledice tega žalostnega zgodovinskega obdobja našega ljudstva, obdobja brezobzirnega teptanja človekove največje svetinje — njegove materine besede, se bodo še dolgo občutile. Ravno tukaj namreč pri oblikovanju materinščine vzgoja v družini in vzgoja v šoli ne delujeta vzporedno.

Se prečesto se dogaja, kar lahko potrdijo vzgojitelji na vasi, posebno pa v obalnem pasu, da se v mnogih družinah, kjer sta oba roditelja Slovenca, poslužujejo v navadnem življenju italijanščine. Vse to zgolj iz navade, ki je tudi ostanek žalostne preteklosti in ne iz resnične potrebe.

Otroci takih družin, čeprav bodo v šoli deležni najbolj strokovnega pouka v slovenščini, ne bodo nikdar v življenju pravilno obvladali svojega jezika. Temeljito znanje materinščine je pa osnovni temelj, na katerem sloni znanje vseh ostalih predmetov, ki se jih uči dijak v šoli. In ravno tukaj mora slovenska družina kot vzgojni kolektiv pomagati v šoli ter svoje otroke vzgajati v ljubezni do materinega jezika, če hoče, da bodo ti napredovali tudi v drugih predmetih.

Nismo proti temu, da se naši dijaki izpopolnjujejo v italijanščini znanje katere je pri nas, ki živimo skupno z Italijani, potrebno; vendar pa moramo biti odločno proti temu, da zapade naša slovenska družina v dvojezičnost, pri kateri otrok na koncu ne ve, kaj je pravzaprav: ali Slovenec ali Italijan. Zagrizeni nasprotniki slovenskega ljudstva v Istri so to že nestetokrat izrabili v svoje šovinistične namene in še danes izrabljajo.

Te misli, ki jih je iznesel na roditeljskem sestanku tov. ravnatelj gimnazije je treba dobro preudariti in resno upoštevati, če hočemo dobro našim slovenskim šolam in učencem, ki jih obiskujejo.

V diskusiji so nekateri razpravljali o tem, kako bi se izboljšal pouk glede na pomanjkanje učbenikov. Padlo je več predlogov, ki jih bosta vodstvo in učiteljski zbor skušala uresničiti. Že v II. polletju bodo prejele šole večje število novih učbenikov, tako da se bo sedanje stanje izboljšalo.

Izgubljena osebna izkaznica

Tov. Jožef Špek iz Sv. Petra št. 63 je izgubil svojo osebno izkaznico. S tem jo razglaša za neveljavno.

Pustolovščine dobrega vojaka Švejka v svetovni vojni

JAROSLAV HAŠEK

II. DEL

68.

PREVEDEL PROF. DR. FRAN BRADAČ

Potem se je ozrl na Švejka in vprašal: «Magyarúl?»*

«Jaz sem Čeh, prijatelj», je odgovoril Švejk, «ali se hočeš napiti?»

«Nem tudom, barátom.»**

«Nič ne dé, tovariš», je ponujal Švejk, postavljaje svoj polni vrček pred žalostnega vojaka, «kar pošteno se napij!»

Razumel je, se napil, zahvalil: «Köszenem szépen»*** ter dalje pregledoval vsebino svoje denarnice, na konec pa je vzdihnil Švejk je razumel, da bi si tale Madžar rad naročil pivo, pa nima dovolj denarja; zato mu je dal prinesti vrček piva, nakar se je Madžar spet zahvalil in začel Švejku nekaj razlagati s kretnjami, kazaje mu svojo prestreljeno roko, pri čemer je govoril mednarodni jezik: «Pif paf, puc!»

* Madžar?
** Ne razumem, prijatelj
*** Hvala lepa.

Švejk je sočutno kimal in rekonvalescent je pokazal z levico pol metra od tal ter dvignil nato tri prste, češ da ima tri majhne otroke.

«Ninč ham, ninč ham», je nadaljeval, hoteč povedati, da nimajo doma kaj jesti, in si obrisal oči, iz katerih so mu privrele solze, z umazanim rokavom svojega vojaškega plašča, ki je bila v njem videti luknja od krogle.

Ni bilo čudno, da pri takšni zabavi Švejk kmalu ni imel od tistega petaka skoraj nič več. Zopet je drvel skozi postajo vlak proti Budjejovicam, Švejk pa je še vedno sedel pri mizi in poslušal, kako Madžar ponavlja svoje: «Pif, paf, puc! Három gyermek, ninč ham, éljen!»

Poslednjo besedo je izgovoril, kadar je z njim trkal.

«Kar pij, fant madžarski», je odgovarjal Švejk, «kar pij! Vi bi nas takole ne gostili....»

Od sosedne mize je povedal neki vojak, da so nanje, ko so se pripeljali iz Szegedina z osemindvajsetim polkom, Madžari kazali in dvigali roke kvišku.

To je bila sveta resnica, pa vendar je bil zaradi tega tale vojak užaljen, čeprav je bilo to nekaj navadnega pri vseh čeških vojakih, in nazadnje so delali to Madžari sami, ko so se že naveličali pretepanja za ogrskega kralja.

Zdaj je še ta vojak prisedel in pripovedoval, kako so jo v Szegedinu zagodli Madžarom in kako so jih vrgli iz več krčem. Pri tem je priznal, da se Madžari tudi znajo pretepati in da ga je nekdo zabodel z nožem v hrbet, tako da so ga morali poslati v zaledje zdravit se.

Zdaj pa, ko se vrne, ga bo dal stotnik njegovega bataljona najbrže zapreti, ker ni več utegnil vrniti tega zbodljaja Madžaru.

«Ihre Dokumente, vaši tokument?» je začel na Švejka poveljnik vojaške kontrole, narednik v spremstvu štirih vojakov z bajoneti, «já fidjet, šedet, nicht fachren, šédet, pit, furt pit, burš!»

«Nimam, ljubček», je odgovoril Švejk, «gospod obrlajtnant Lukaš, regiment numero enaindevetdeset, jih je s seboj vzel, jaz pa sem ostal tukaj na postaji.

«Was ist das Wort: lubtschek?»* se je obrnil narednik k enemu izmed svojih vojakov, staremu domobrancu, ki je menda svojemu narednику nalašč nagajal, ker je mirno rekel:

«Ljubček, das ist wie: Herr Feldwebel.»**

Narednik se je naprej razgovarjal s Švejkom: «Tokument vsak foják, pes tokument zapreti auf Bahnhofs — Militärkommando, den lausigen Bursch wie einen tollen Hund.»***

Švejka so peljali na vojaško postajno poveljstvo, kjer je na stražnici sedelo moštvo, prav takšno kakor stari domobranec, ki je znal tako lepo prevesti besedo «ljubček» v nemščino svojemu prirojenemu sovražniku, narednику.

Stražnica je bila okrašena z litografijami, ki jih je razpošiljalo vojno ministrstvo po vse hpisarnah. Dobrega vojaka Švejka je pozdravila slika, kako izpodbujajo četovodja Franz Hemmel in desetnika Paulhart in Bachmayer iz c. kr. 21. strelskega polka moštvo k vztrajnosti. Na drugi strani je visela slika z napisom: «Četovodja Jan Danko iz 5. polka honvedskih huzarjev izsledi, kje je sovražna baterija».

Na desni spodaj je visel plakat: *Redki vzori hrabrosti.*

S takimi plakati, katerih besedilo z izmišljenimi odličnimi zgledi so v pisarnah vojnega ministrstva zlágali nemški žurnalisti, je hotela stara, prismojena Avstrija navdušiti vojake. Ko so jim take zglede hrabrosti pošiljali na fronto, broširane v knjižicah, so zavijali vanje cigarete iz tobaka za pipo ali pa jih uporabljali še v bolj primerne namene.

Medtem ko je šel narednik iskat častnika, je Švejk prebral na plakatu: *Vozataj Josef Bong.*

Sanitetni vojaki so nosili hudo ranjene k vozovom, pripravljenim v skriti soteski. Ko je bil voz poln, so ga odpeljali na obvezovališče. Rusi, opazivši te vozove, so jih začeli obstreljevati z granatami. Konja vozataja Josefa Bonga je ubila črepinja granate. Bong je tarnal: «Moj ubogi belec, ni te več!» Vtem je njega samega zadel kos granate. Vzlic temu je svojega konja izpregel ter odvlekel trovprego v varno zavetje. Nato se je vrnil po opravo svojega ubitega konja. Rusi so neprenehoma streljali. «Le streljajte, divjaki, konjske opreme ne bom pustil tukaj!» In godrnjaje je snemal opravo s konja. Slednjič se je vlekel nazaj k vozu. Tam so ga sanitejci zmerjali zaradi tolike zamude. «Nisem hotel pustiti oprave tam, ker je skoraj nova. Škoda bi je bilo, sem si mislil. Takih reči nimamo preveč», se je opravičeval junaški vojak in se odpeljal v obvezovališče, kjer se je šele javil kot ranjenec. Njegov stotnik mu je pozneje okrasil prsi s srebrno svetinjo za hrabrost.

* Kaj pomeni beseda «dupček»?
** «Ljubček» je kakor narednik.
*** ...zapreti na postajnem vojaškem poveljstvu, ušivega fantalina kakor steklega psa.

(Nadaljevanje sledi)

S POLDRUGO MILIJARDO INVESTICIJ

PRIMORSKA SE JE DVIGNILA GOSPODARSKO IN KULTURNO

Brez dvoma so bili kraji v Slovenski Primorski ob osvoboditvi gospodarsko in kulturno najbolj zaostali. Zato se je ljudska oblast po osvoboditvi še posebno trudila, da to stanje popravi: da izbriše s Primorske pečat 25-letne fašistične okupacije in odpravi težke posledice okupatorjevega divjanja v zadnji vojni. Danes s ponosom ugotavljamo, da se je Primorska zelo spremenila in se dvignila tako na gospodarskem kot na kulturnem področju.

Od l. 1945 do 1950 sta dali zvezna in republiška vlada FLRJ za Primorsko 1 milijardo 662 milijonov din investicij. Od tega je bilo samo za obnovo podeželja porabljenih 22.8 odst, za gradnjo Nove Gorice 21.7 odst in za promet 12.4 odst. Ko je Primorska s krivičnimi mejami izgubila svoje glavne centre, je bilo nujno potrebno, čimprej zgraditi nov center Novo Gorico. V času NOV je bilo porušenih nešteto stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij, mostov itd. Čeprav je bilo za to potrebnega mnogo dela, je bila obnova podeželja v glavnem zaključena že leta 1949. Vse porušene stavbe se sicer niso obnovile iz razloga, ker se je do leta 1950 izselilo iz vasi v industrije in izven oblasti nad 32.400 ljudi. Razen tega pa grade potrebna poslopja tudi obstoječe KDZ. Od leta 1945 do 1950 je bilo skupno zgrajenih in obnovljenih 9294 stanovanjskih hiš. Za samo obnovo podeželja je bilo investiranih 369 milijonov din. Vsa obnova je doslej izvršena 85.7-odstotno. Za leto 1951 pa je za obnovo predvidenih še 17 milijonov din investicij.

Gradnja Nove Gorice se je pričela l. 1947 na pobudo zvezne vlade FLRJ. Do sedaj je končanih pet stanovanjskih blokov, štirje pa so še v delu. Prav tako so v gradnji še razna upravna in kulturna poslopja itd. Za vsa dela je bilo dosedaj porabljenih 330 milijonov din. Trdno so že postavljeni temelji novega mesta. Poleg drugega so velikega pomena tudi dela pri magistrali in cesti pod Ponovcem. Kmalu bo končana tudi krožna cesta. V novih blokih stanuje sedaj že 118 družin s 431 družinskimi člani in 156 samci. V upravnih prostorih posluje že sodišče, tožilstvo, pošta, advokat, zobozdravnik, trgovina, poverjeništvo za gradnje itd. S komasacijo KLO Solkan, Sempeter in Kromberg bo prebivalstvo Nove Gorice naraslo nad 10.000, ne upoštevajoč urade in ustanove.

Pozornost posvečamo tudi izboljšanju prometnih zvez. Zgrajeni sta bili cesti Podbrdo-Solkan, Dutovlje—Sežana, in popravljene še vse druge ceste. Za to je bilo od leta 1945 do 1950 porabljenih 151 milijonov din. Avtobusne proge so bile leta 1945 samo tri, sedaj pa jih je že 30, poleg treh dijaških in ene delavske.

Od leta 1945 do 1950 je bilo na Primorskem elektrificiranih 189 vasi v dolžini 389.3 km. V okraju Sežana je elektrificiranih 74 vasi, v Gorici 50, Idriji 10, Tolminu 30, Ilirski Bistrici 15 in v Postojni 10.

Do leta 1947 v coni B niso nič storili za napredek industrije. Po priključitvi k FLRJ pa je bilo zgrajenih več industrijskih podjetij. V Novi Gorici je pričel z delom lesni kombinat «Edvard Kardelj», za katerega so porabili 77 milijonov din. Izdelki tega kombinata so letos že v široki potrošnji. V proračunu za leto 1951 je namenjenih za kombinat 17 milijonov dinarjev investicij. V Ajdovščini je bila zgrajena tekstilna tovarna. V cementarni v Anhovem je bila povečana kapaciteta proizvodnje. V vseh okrajih so zadnja leta zgradili precej lokalnih podjetij. Najpomembnejši sta tovarna pletenin v Sežani in tovarna steklene galanterije v Sežani. V Mirnu pri Gorici je bila adaptirana tovarna čevljev in na novo zgrajena usnjarna. Tovarna vozov na Rakeku je že dosegla proizvodnjo 1500 vozov letno.

Z letošnjimi investicijami bo dokončana tudi regulacija hudournika Lijak. Za zadružni sektor je bilo od leta 1948 investiranih 282,132.000 din. Pri raznih tovarnah in rudnikih je bilo do sedaj zgrajenih 24 večjih stanovanjskih poslopij. Za vodovod v goriških Brdih, ki bo eden največjih v Jugoslaviji, je bilo do sedaj investiranih 8.8 milijona din. V teh krajih je nad 6500 ljudi, ki morajo nositi vodo iz zelo oddaljenih krajev. Z dograditvijo vodovoda se bo tem ljudem zelo izboljšal življenjski standard, hkrati pa se bo izboljšala tudi kmetijska proizvodnja, zlasti vinogradništvo. Za leto 1951 je za vodovod namenjenih 14,410.000 din investicij. Vseh rezervoarjev za vodo bo 18, do 10-letnice OF pa bodo že imeli vodo v glavnem rezervoarju in v 5 manjših.

V Sežani je v gradnji bolnišnica za TBC, ki bo končana konec leta 1951. Nova bolnišnica za kostno TBC v Sempetru pri Gorici, ki že obratuje. Razen tega grade še mnoge druge zdravstvene ustanove.

Tudi na prosvetnem področju je bil v letih po osvoboditvi storjen lep korak naprej. Ustanovljenih je bilo mnogo šol, poleg rednih tudi glasbene, čipkarske, rudarska in elektrotehnična, več mladinskih domov, internatov in DID ter vrsta raznih tečajev. Število učencev, tečajnikov in gojencev se je v primeru z letom 1945 zelo dvignilo.

Plan za leto 1951 je realen in so bile upoštevane vse potrebe in zmogljivost. Odobrenih je 379 milijonov investicij. Za dograditev Nove Gorice je predvidenih 140,933.000 din, za vodovod v goriških Brdih 14 milijonov 510.000 din. V planu je tudi več novih objektov. Gradili bodo tovarno igel, ki bo zalagala vso Jugoslavijo. Poleg strojnih igel bo izdelovala tudi svedre za zobozdravnike in kline za britje. Tovarno steklene galanterije bodo še razširili. — Zgradili bodo tovarno za predelavo kraškega marmorja, dogradili tovarno vozov na Rakeku, tovarno peči v Idriji, moderno mlekarno v Sežani, valjčni mlin v Slaku, lesni kombinat v Ilirski Bistrici, bolnišnico TBC v Sežani, cesto v Brkine, regulirali bodo kobariško blato, kjer bo pridobljenih 180 ha plodne zemlje itd.

Primorski ljudje vedo, da brez pomoči ljudske oblasti ne bi bilo tega napredka. Zato oblasti zaupajo, jo podpirajo ter utrjujejo njene organe, prepričani, da so na pravi poti v boljše življenje.

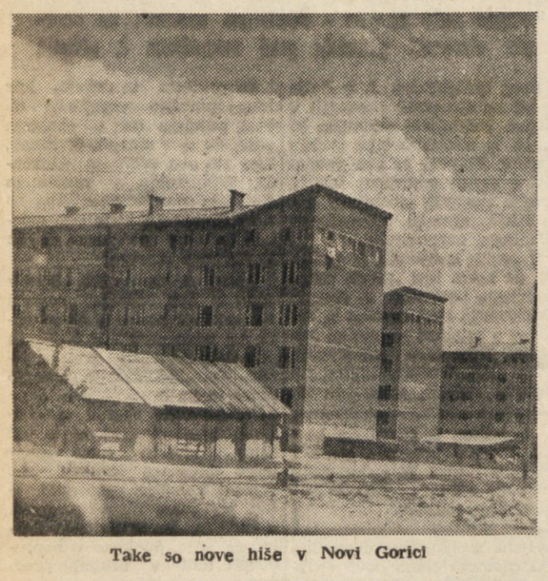

Take so nove hiše v Novi Gorici

Za spremembo smo dobili za dežjem burjo. Odpravila je sicer influenco, ki jo je imel že skoraj vsak Tržačan, pa v zameno prinesla prehlad. Nikoli konca!

SKRB IN UPANJE VSEGA ČLOVEŠTVA

NAŠLI SO ZDRAVILO PROTI RAKU?

Rak je še vedno strah in trepet človeštva. Medicina vztrajno išče zdravila proti njemu in se trudi, da bi olajšala človeško gorje, ki tako rado spremlja različne oblike raka. Iz Amerike prihajajo vesti, da je skupini biologov uspel velik korak na tem področju. To novo zdravilo se imenuje guanazolo in je po svoji kemični sestavi sorodno znanim zdravilom, ki jih prištevamo med sulfonamide.

Biologi, ki so se začeli baviti s tem novim sredstvom, so se lotili dela na osnovi svojevrstne domneve. Domislili so se namreč, da je možno ali celo prav verjetno, da celice, ki iz njih sestoje rakave novotvorbe, na prav poseben način predelujejo hrano, ki jo dobivajo iz krvi, in sicer drugače kot celice zdravega tkiva. Zanimalo jih je tudi, ali rakave celice morda ne potrebujejo čisto svojevrstne hrane ali pa vsaj v različnih količinah. Če bi ta domneva obveljala, bi se rakavim celicam dalo otežkočiti prehranjevanje, ne da bi to količkaj bilo v škodo zdravim celicam.

Do nedavnega namreč še ni bilo znano, kakšne snovi so potrebne rakavim celicam za njihovo rast, namreč snovi, ki jih normalne celice ne potrebujejo. Pred kratkim so pa ameriški biologi ugotovili, da je to sredstvo guanin. Delali so poizkuse s snovjo, ki so jo imenovali guanazolo in je po svojem delovanju zelo slična guaninu.

Poizkusi na miškah, ki so imele različne oblike raka, so zelo lepo uspeli. Brž ko so na ta način obolelim miškam začeli dajati novo sredstvo, so rakave bule prenehale rasti, ko so pa z zdravljenjem prenehali, se je rak zopet začel razvijati.

Vse to pa še ne pomeni novega zdravila proti raznim oblikam raka. Četudi bi se v zdravljenju z guanazolom izkazalo, da raku pri človeku ne more do živega, so poizkusi na miškah jasno dokazali, da je uspelo najti pot, po kateri se je raku mogoče uspešno približati in ga uspešno zdraviti. Raziskovanja na tem področju bodo prav gotovo rodila važna odkritja in sadove v borbi proti eni najhujših bolezni, ki tarejo človeštvo.

Koka-kola kot plod in kot pijača

Po zapadnem svetu se je po vojni močno razširila in tudi priljubila hladilna pijača, ki jo imenujejo kratko «koka-kola». Ogromna propaganda vsepovsod in tudi pri nas v Trstu opozarja nanjo.

Kaj je torej «koka-kola»?

V Afriki raste v prosti naravi drevo, ki mu domačini pravijo kola. Nekoliko je podobno srednje velikemu kostanju. Znano je tudi po tem, da vedno zeleni in cvete in da rodi dvakrat na leto. Plodovi kole so spravljeni v posebne mešičke, približno tako velike kakor limona. V takšnem mešički je spravljenih 15 oreškov, ki so tudi močno podobni našemu kostanju. Tem plodovom pravijo koka-kola. V plodovih je mnogo škroba, beljakovin, nekaj kofeina in tako imenovanega kolanina.

Delovanje teh plodov na človeški organizem je zelo zanimivo. Če jih uživamo, nas osveže ter navdajo z zadovoljstvom in pa veseljem do dela. Zanimivo je tudi, da alkaloidi, ki povzročajo takšno stanje v človeškem organizmu, ne škodujejo človekovemu živčnemu sistemu, kakor je to običajno pri drugih alkaloidih. Poizkusi s sadovi koka-kole so pokazali, da človek lahko po zauživanju koka-kole prebedi pri napornem delu 2-3 dni. Sadovi koka-kole lešijo tudi lakoto in žejo in stopnjujejo odpornost odnosno zmogljivost telesa pri velikih fizičnih naporih. Črnci prehodijo ob tropski žeji in vročini po zauživanju sadov koka-kole z bremenom 40 kg na ramenih tudi po 80 km na dan.

Sadove koka-kole uporabljajo sveže, posušene, v prahu, kot vinske izvlečke, sirupe, celo med čokolado jih mešajo.

Ker je drevo koka-kola pokazalo tako čudovita svojstva, so ga začeli saditi tudi v drugih krajih, kjer je podnebje primerno. Posebno v francoskih in angleških kolonijah so velike plantaže teh dreves. Umetno pa drevo vzgajajo tudi že v Ameriki.

Iz sadov kokakole so začeli izdelovati tudi pijačo, ki vsebuje v precejšnji meri one snovi, ki tako čudovito osvežujoče delujejo na človekov organizem. Pijačo so vrgli na tržišče Amerikanci pod imenom «koka-kola» in v kratkem si je osvojila svet.

Uradi za delovno silo in televizija

Uradi za delovno silo prirejajo v Ameriki vsak dan televizijske programe, na katerih se predstavijo ljudje, ki iščejo službo. Pred televizijskim radiooddajnikom mora brezposelni povedati svoje zmožnosti in pokazati, kaj zna. Tako lahko delodajalec sedi doma pri televizijskem radioaparatu, gleda brezposelnega in se lahko odloči za sprejem v službo, ne da bi ga bilo treba sprejeti.

Pogoj za dolgo življenje

Gospa May Place je izpolnila v New Yorku 102. leto starosti. Za dolgo življenje je dala ženam sledeče navodilo: Nikoli ne vstajajte ponoči zaradi otrok. Prisilite moža, da to stori. Njen mož je umrl že leta 1902, ko je bil star 55 let.

GOSPODARSTVO

TRGOVINA • INDUSTRIJA • PROMET • FINANCE

Denarni obtok lire znatno povečan Tendenca k naraščanju tudi v 1951

Konec decembra pr. l. je dosegel denarni obtok bankovcev lire in AM—lire vsoto 1179 milijard lir ali 119 milijard več kakor ob koncu novembra. Takega povečanja obtoka v mesecu dni ne pomnijo, ker so lani in predlanskim dosegli decembrski poviški (upoštevati je znatne izdatke za dvojne mezde in plače itd.) le 98 odn. 96 milijard lir.

Indeks denarnega obtoka v primeri s 1938 — 100 je dosegel v decembru 52,32 točk nasproti 47,09 v novembru. Skozi vse leto 1950 je torej tendenca povečanja denarnega obtoka ostala trajna in trdna. Po mnenju «24 ORE» bo denarni obtok tudi v 1951 še nadalje naraščal in sicer se bo povprečje poviška nasproti 1950 nekako avtomatično pokazalo, tudi ne glede na izpremembe v razvoju cen odn. na novo «konjunkturo», ki jo terjajo mednarodne prilike.

Rekonstrukcija plovnega sistema

Interesi Trsta in možna tekma s strani Benetk

Girodano Bruna razpravlja v «24 ORE» o ureditvi redne linijske plovbe Italije in poudarja, da je dosedanji sistem, ki sloni na ureditvi iz 1936 neprimeren za sedanje prilike. Pisec navaja nekaj primerov inozemske konkurence in končuje s sklicevanjem na Turčijo, ki je nedavno sklenila izročiti državno trgovinsko mornarico v zasebne roke. Za Italijo se sicer ne postavlja naravnost te zahteve, toda sodeč po pisanju bi morda krogi zasebnih brodarjev vendarle kaj podobnega predlagali, morda v drugačni obliki.

Zaenkrat navaja pisec, da je treba revidirati sporazum med Finmare in državo, po katerem se primanjkljaji v bilancah plovnih družb holdinga avtomatično krijejo iz državne blagajne. Obnovili naj bi sistem štiriletnih pogodb, ki je veljal do 1942, po katerem so ob zapadlosti roka naravno določevali višino državne subvencije. Verjetno bi hoteli zasebni krogi prikazati ev. pasivnost nekaterih prog in «primernost», da se prepuste zasebni plovbi ali pa da se ladje z donosnih prog, kjer tekmujejo zasebni plovbi, prestavijo drugam.

Z ničemer ni omenjeno, kakšne podrobne izpremembe bi bile potrebne v razdelitvi parka, odhodov, voznih prog itd. Ta stvar bi seveda Trst zanimala najbolj, zaradi že ponovno omenjenega zapostavljanja tukajšnjega Lloyda, ki se v okviru Finmare nikakor ne more dobro razviti. Prvič je obnova časovno izredno v zamudi, drugič so se in se še z raznih (tudi politično mišljeno) strani ponavljajo pripombe o nezadostnosti odn. neprimernosti novozgrajenega ladjevja. Te in takšne pripombe postajajo mnogo važnejše sedaj, ko smo na pr. z Dunaja ponovno slišali pikre opazke in kritike na račun zadostnosti plovnih zvez Trsta s čezmorjem. Dodali bi le še vest, po kateri pripravljajo v Benetkah ustanovitev družbe «Lloyd italo-suisse» s kapitalom 100 milijonov lir, ki naj bi pričela s plovbo na progi Benetke-Indija.

Nadalje je zanimivo navesti, da se v Benetkah pričenja vse bolj razvijati tudi tranzitni promet z državami tržaškega zaledja kakor z Avstrijo, ČSR in Madžarsko, o čemer govore statistike zaenkrat še skromno, toda položaj bi se utegnil na mah izpremeniti, ko bi Benetke okrepile svoje plovne zveze in izboljšale pristaniško opremo, kar so tamošnji krogi nedavno zahtevali ob obisku ministra trgovinske mornarice Simoninija. Možno, da so s takim razvojem računali tudi določeni tržaški politični krogi na pr. demokristjani, ki so določili za sedež raznih mešanih trgovskih kombinacij z avstrijskimi demokrščanskimi krogi ne v Trstu, marveč v Padovi.

Delna intervencija oblasti na potrošniškem trgu

Proizvodnja rayona, cene za olje

Medministrski odbor za obnovo v Rimu je sklenil te dneve, da postavi država na trg znatne količine čevljev, volnenih odej in tekstilnega blaga za moške obleke. To blago je namenjeno siromašnejšim slojem prebivalstva in ga bodo razdeljevali po dosedanjem sistemu UNRRA za tekstilije (t.j. delojemalcem proti potrdilu delodajalca, kjer je nekdo zaposlen).

Odbor je izdal tudi določene ukrepe, ki naj olajšajo preskrbo industrije s surovimi kožami za strojenje.

Januarja je dosegla italijanska proizvodnja rayona (umetne svile) 2.800 ton in proizvodnja tkanin «fiocco» 2,500 ton. To so doslej izredno visoka proizvodna števila in vendar se čuti na notranjem trgu pomanjkanje blaga za redne nakupe. Seveda predvsem zaradi izredne izvozne konjunkture. Povpraševanje evropskih in juž noameriških držav je tolikšno, da bo italijanska industrija rayona omejila izvoz predvsem na ZDA in na Indijo ter države Srednjega vzhoda, ki so njeni stalni odjemalci ter bo šele v drugi vrsti mogla deloma ustreči novim naročnikom. Letošnjo proizvodnjo rayona in fiocco računajo na 120.000 ton.

Izmed živil se še vedno drži olje (tudi mast) in sicer predvsem zaradi znatnih izvozov v Svico. Cene neprečiščenemu olju so dosegle na apuljskih, toskanskih in ligurskih trgih ceno 480 do 523 lir za kg. Kupci pa so postali previdni in se vzdržujejo nakupov. Deloma se je res pokazala možnost znižanja: rafinirano olje Imperia ponujajo po 570 lir kg in «Lucca» po 555 lir kg.

Na splošno cene vseh surovin in izdelkov naraščajo na italijanskem trgu še naprej. Valute in zlato so zadnje dneve nekaj padle.

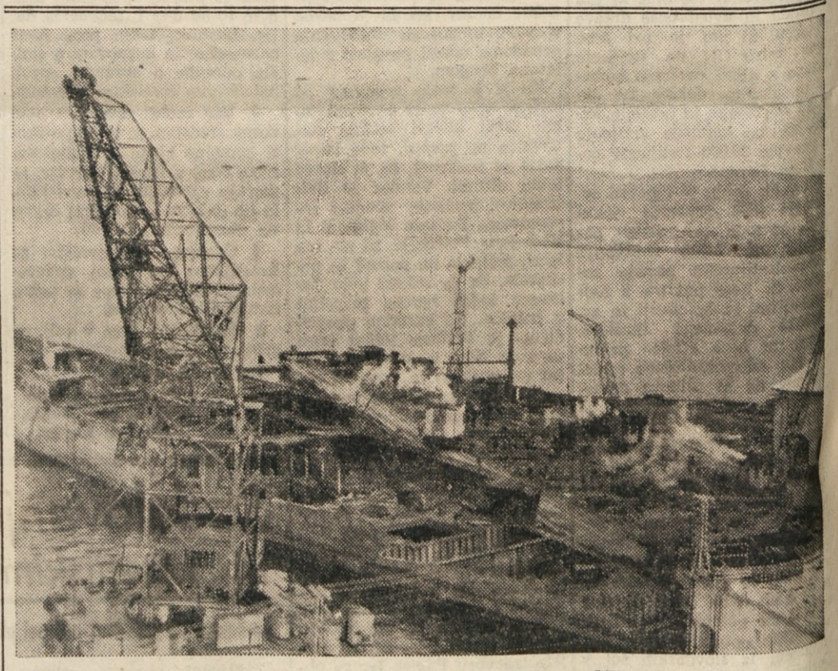

Delni pogled na ladjedelnico Sv. Roka v Miljah.

ŠPORTNI DNEVNIK

Lukanc četrti v slalomu

CHAMONIX, 31. — Prva prireditev tretjega mednarodnega smučarskega tedna je bil danes specialni slalom, na katerem je zmagal znani avstrijski vozač Schneider. Proga je bila speljana po pobočjih Nivorina. Velik uspeh so doživeli na tem tekmovanju Jugoslovani, ki imajo svojega predstavnika na četrtem mestu, kar je najboljši dosedanji plasman Jugoslovana na tako velikem mednarodnem tekmovanju. Treba je poudariti, da je Lukanc četrti ravno v slalomu, torej v specialiteti, kjer naši sosedi nikdar niso blesteli. Mulejevemu uspehu v Garmischu ter Cortini se je sedaj pridružil še Lukancev; upamo samo, da četrto mesto ni prišlo slučajno, marveč da je jugoslovanski tekmovalec svoj izredni uspeh dosegel zasluženo.

Tehnični izidi: 1. Schneider (Avstrija) 126"6; 2. Colò (Italija) 126"9; 3. Couttet (Francija) 128"4; 4. LUKANC (Jugoslavija) 130"3; 5. Mattis (Francija) 130"9.

Turnir v Viareggiu

VIAREGGIO, 31. — Ob prisotnosti zastopnikov oblasti in mnogoštevilnega občinstva so nadaljevali danes popoldne z mednarodnim mladinskim turnirjem. V prvi tekmi je Bologna premagala z 2:1 močno enajstorico Atalante v drugem srečanju pa je Fiorentina porazila Milan, čeprav so pred tekmo vsi imeli igralce Milana za velike favorite. Rezultat je bil 1:0.

Davis Cup brez Ševov?

MELBOURNE, 31. — Svedska, zmagovalec evropske cone v Davisovem pokalu, se ni prijavila za letošnje tekmovanje. Do zaključka vpisovanja je le še nekaj ur in je malo verjetno, da bi Švedi čakali ravno zadnji trenutek, da bi najavili svojo udeležbo.

* * *

MODENA, 31. — Na današnji prijateljski nogometni tekmi je Milan nepričakovano izgubil proti domači enajstorici z 5:2, kljub temu, da je nastopil v kompletni postavi z vsemi tremi nordijskimi asi.

* * *

V kraju Wilson, v severni Karolini priredijo vsako leto turnir v košarki, na katerem lahko nastopijo v enem moštvu samo člani iste družine. Na letošnjem turnirju je igralo 13 takih družinskih ekip.

* * *

Ameriške zavarovalne družbe že nekaj časa odklanjajo zavarovanje nog igralcev hokeja na ledu. Temu je vzrok preveliko število nesreč.

Drobne o ameriškem športu

Ameriški športni novinarji ne poznajo ovir: Lou Miller od «World Telegrama» iz New Yorka je hotel po vsej sili zvedeti za razlog, ki je privedel svetovnega prvaka Zatopka do tega, da je odklonil povabilo «Amateur Athletic Union», ki mu je ponudila gostovanje na velikih tekmah na pokritih tekališčih. Miller je enostavno vzel v roko telefon in klical Prago z željo, naj mu pripeljejo Zatopka do slušalke. Ko so ga pripeljali, je ta izjavil, da je bilo povabilo poslano napačnemu forumu in je samo iz tega razloga njegovo gostovanje splavalo po vodi. Ob isti priliki je prvak izjavil Lou Millerju, da namerava tekmovati še kaki dve ali tri leta ter, da je njegova največja želja, da bi porušil dosedanji rekord na 5000 metrov.

BOKS

Maribor - Izola 9-3

V nedeljo 28. januarja so se srečali v Mariboru boksači lokalnega «Železničarja» proti gostom iz Izole. Borbe so potekale v prijateljskem vzdušju pred polno dvorano gledalcev, ki so z zanimanjem sledili zanimivim borbam in niso štedili s priznanji. Povratni match bo čez štirideset dni v Izoli. Gostje so ugodno presenetili s svojo borbenostjo in tehnično dobrim boksom, kljub temu, da so izgubili z visokih rezultatom 9 proti 3.

Tehnični izidi:

Zurman Ž. kg. 48 je premagal na točke Benvenutija I. kg. 42; Kapžer Z. kg. 52 je premagal na točke Giottija I. kg. 56; Korošec Ž. kg 62 je premagal na točke Chicca I. kg. 64; Haus Ž. kg. 64 je premagal na točke Dudina I. kg. 66; Zorzeno I. kg. 78 in Kovačič Ž. kg. 78.5 sta boksala neodločeno; Giorgiesi I. kg. 80 je premagal z K. O. v drugi rundi Babiča Ž. kg. 74.

* * *

Najsenzacionalnejši in najnapetejši match ameriške športne sezone je bil verjetno na plavalni tekmi, na progi 220 yardov prsno. Po izredno ostrem boju je Joe Verdeur uspel dobiti na 200 metrih (njegov čas je novi svetovni rekord) malce naskoka pred Bob Brawnerjem, ki pa je vseeno bil na cilju prvi. Spomniti se moramo, da je razlika med 200 metri in 220 yardi samo 116 cm.

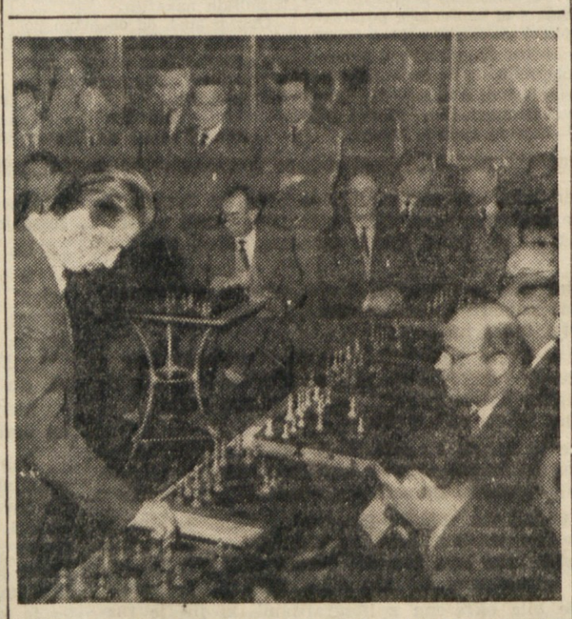

Gligoričevo gostovanje v Trstu je imelo velik odmev v tržaški javnosti. Na sliki vidimo jugoslovanskega mojstra, ki vleče potezo proti enemu izmed 25. nasprotnikov.

Pesem morja je napolnila njegovo srce

Povest o Mirku, ki je spoznal, da je morje najbolj zanimivi del sveta, ki ima v sebi največ skrivnosti, največ veselja pa tudi ogromno težav

V mali slovenski vasici nekje na Notranjskem je preživel Mirko svoje detinstvo. Njegovo življenje v rani mladosti mu ni potekalo v blaginji, ker njegov oče ni imel velikih dohodkov in je le s težavo preživljal svojo družino. Toda Mirko je imel strica, precej premožnega trgovca, ki mu je bil krstni boter. K temu je zelo rad zahajal in, ko ga je stric nekoč vprašal, kaj hoče postati, mu je odgovoril: — Trgovec bom, trgovec na veliko in bom pošiljal svoje hlapce po vsem svetu —.

Tedaj je imel Mirko komaj 8 let in se mu ni niti sanjalo, kaj vse mu bo še življenje prineslo. Toda bil je marljiv pri učenju in priden pri delu, zato je stric, ki je bil brez otrok, sklenil, da mu bo pomagal. Ko je Mirko izpolnil deseto leto, ga je stric odpeljal na morje kot nagrado za dober uspeh v šoli. Mirko do takrat še ni bil nikdar na morju. V šoli se je učil o morjih, imel je tudi nejasno predstavo o njih, toda nikdar si ni mislil, da bo šel tudi on k tej neizmerni vodi, ki daje kruh tolikim ljudem. Zato je razumljivo, da se je tega izleta silno veselil. Njegovi bratje so mu bili skoraj nevoščljivi, oče in mati pa sta bila ponosna na svojega sina, kateremu se «bodočnost sama odpira», kot sta dejala.

Ko je vlak drdral skozi deželo, je Mirko neprestano spraševal strica, kdaj se bo pokazalo morje. Ni mu bilo treba dolgo čakati, ko mu je stric pokazal sivomodro črto na obzorju, ki se je stapljala z morjem. Od tedaj se ni odtrgal od okna, od koder je z lačnimi očmi vpijal vase novosti, o katerih je do sedaj samo slišal. Kmalu je vlak prisopihal na postajo in s stricem sta izstopila. Ko sta šla po obali proti avtobusni postaji, se Mirko kar ni mogel nagledati in načuditi velikim ladjam, ki so iz visokih dimnikov puhale črn dim, katerega je veter sproti odnašal. Življenje v pristanišču z velikimi žerjavi, ki so prenašali ogromne tovore, mu je bilo povsem novo, neznano. Rad bi bil ostal tam, da bi si napasel radovednost, toda moral je s stricem in kmalu sta se odpeljala z avtobusom v bližnje letovišče. Nastanila sta se v prijaznem penzionu in stric mu je obljubil, da se bosta šla ta dan kopat.

Prvi stik z morjem mu je prinesel novo spoznanje. Ko je potopil glavo v vodo, mu je neprijeten grenkoslan okus skremžil lice, da se mu je stric od srca nasmejal. Mirko se namreč niti malo ni spomnil, da je morje slano, čeprav se je nekaj takega že učil. Toda ob stričevem smehu se je še sam vzradostil in se znova pognal v morje.

Ko se je zvečer odpravil k počitku, dolgo ni mogel zaspati, čeprav je bil truden od potovanja in od veselo preživelega popoldneva. Množica novih vtisov, vse, kar se je dogajalo tistega dne okrog njega, mu je polnilo glavo z najrazličnejšimi mislimi Še v snu se mu je dozdevalo , da se ziblje na morju, ki ga vabi v svoje širne daljave. Neznana pesem ki je prihajala iz temnomodre globine, ga je vsega prevzela in kot da bi bil brez volje, se je pustil voditi morskemu toku. Kar začudil se je, ko ga je zjutraj zbudilo sonce in je spoznal, da je v sobi penziona. Žal mu je bilo za tistim lepim občutjem, ki ga je še tedaj prevzemalo, a moral je vstati, ker ga je prišel klicat stric, ki se je čudil, da more tako dolgo spati.

Naslednje dneve sta s stricem uživala lepote morja, ogledala pa sta si tudi pristanišče v bližnjem mestu, kar je posebno Mirka zadovoljilo. Vse to, kar je Mirko v tistih dnevih doživel, je zelo vplivalo na njegovo mlado domišljijo. Spoznaval je, da je morje tisti del sveta, ki je morda najbolj zanimiv, ki ima v sebi največ skrivnosti, največ veselja, pa tudi težav. Skratka, njegovo mišljenje je dobilo popolnoma drugo smer.

Tako so minile njegove prve počitnice na morju. V jeseni je odšel v gimnazijo, kajti stric je želel, da se izobrazi. Njegova prva dijaška leta so mu minevala hitro, v šoli je dobro uspeval. Toda vedno bolj se mu je vsiljevalo spoznanje, da ni ustvarjen za trgovski poklic, da on ne pripada trgovskemu življenju Vedno ga je vleklo na morje, neka čudna sila ga je priklepala nanj. Ta navezanost na morje se mu je vsako leto bolj poglabljala, vedno bolj se ji je vdajal. Vsake počitnice je šel na morje in vsakikrat, ko se je vozil proti morju, mu je topotanje kolesnic in žvižg lokomotive prijazno in veselo udarjalo na uho in ko se je pripeljal do obale, je zopet začul v sebi tisto sladko, mamljivo melodijo, ki je prevzela vse njegovo bitje. Morje mu je pelo pesem, morje ga je vabilo in on se mu ni mogel upirati.

Ne, ni se mu mogel upreti, niti se mu ni hotel upirati. Ko je položil malo maturo, se je odločil, da bo od tedaj naprej njegovo življenje potekalo na morju. Vstopil je na pomorsko akademijo, jo dokončal in se nato vkrcal na ladjo. Takrat je občutil, da se je povezal z morjem, od katerega se ne bo mogel ločiti nikdar več. Poslušal je vsak dan pesem morja in sreča je polnila njegovo srce.

UREDNIŠTVO: ULICA MONTECCHI, št. 6, III. nad. — Telefon štev. 93-808 in 94-638. — Poštni predal 502. — UPRAVA: ULICA SV. FRANCISKA št. 20. — Telefonska št. 73-38. OGLASI: od 8.30-12 in od 15-18 · Tel. 73-38. Cene oglasov: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 60, finančno-upravni 100, osmrtnice 90 lir. Za FLRJ: Za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 10 din.
Odg. urednik STANISLAV RENKO. — Tiska Tržaški tiskarski zavod. — Podruž.: Gorica, Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 11-32 - Koper, Ul. Battisti 301a-I, Tel. 70.

NAROČNINA: Cona A: mesečna 260, četrtletna 750, polletna 1400, celoletna 2600 lir; cona B: izvod 3, mesečno 70 din; FLRJ: izvod 4.50, mesečno 90 din. Poštni tekoči račun za STO-ZVU: Založništvo tržaškega tiska, Trst 11.5374. — Za Jugoslavijo: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Ljubljana, Tyrševa 34 - tel. 20-09, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 6-1-90332-7. — Izdaja Založništvo tržaškega tiska D.Z.O.Z. - TRST